

DE HAAGSE TIJDEN

Wintereditie

Haagse Humoristen
deel 2
door Sjaak Bral

Pag. 12-13

Bakfietsen en
ventwagens;
voorlopers van...

Pag. 18-19

10% extra korting
met deze bon

Dr. Kitchen

Actie

Complete Duitse
keuken voor €3.500

Van der Kunstraat 177
MegaStores Den Haag (begane grond)

www.DrKitchen.nl

085 - 303 65 98

De Haagse krant van alle tijden

Winters in Den Haag: pure nostalgie

Je hoort het veel om je heen: "Vroeger waren de winters nog echte winters, het vroom en sneeuwde elk jaar, we hadden altijd een witte kerst." We weten dat het niet waar is, maar in ons geheugen overheersen altijd de herinneringen die we graag terugzien. Natuurlijk staan ook mij de jaren bij dat ik kon schaatsen in het Zuiderpark en ik ben ook geneigd te veronderstellen dat dat elk jaar mogelijk was. Maar in alle nuchterheid weet ik dat het niet echt zo was. Niet altijd was die opgespoten ijsbaan in het Zuiderpark zo fraai als ik zou willen.

Ik had het grote voordeel dat ik op de Zuiderparklaan woonde, slechts een eindje lopen van dat mooie Zuiderpark. Jaren eerder konden we nog schaatsen op het water van de Soestdijksekade, nóg dichterbij. Dat was in de tijd dat de vaarten in Den Haag gewoon dicht vroom en nog niet opgehouden hoefden te worden voor de doorvaart. Dus ging ik met de klamschaatsen (vreselijke dingen waren dat overigens) naar de hoek van de Soestdijksekade en de Zuiderparklaan en deed aan de rand van de kade, vlak naast de brug, mijn schaatsen aan. Ik zei het al, het waren klamschaatsen. Geen noren nee, dat leek mij als jongen van twaalf jaar toch een 'brug te ver'. Klamschaat-

sen waren de 'opmaat' naar echte ijshockeyschaatsen, waar elk jongetje van droomde. Bij klamschaatsen droeg je hoge, stevige schoenen, een soort laarsjes avant la lettre. Die maakte je met een sleutel vast op de klamschaatsen. Dat ging wel eens mis en dan viel je op het ijs wanneer je schaats los-schoot van de laars, maar in het algemeen was er redelijk mee te schaatsen. Later, toen er in het Zuiderpark geschaatst kon worden op de schaatsbaan die door de brandweer gerealiseerd was, beschikte ik over de echte ijshockeyschaatsen. En werd er - voor mijn gevoel althans - door de meisjes wel naar mij omgekeken. Zoals door Loesje Veenstra, mijn klasgenote in de

Ijshockey op de Hofvijver. Foto: Paul Lunenburg, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, collectie Haags Gemeentearchief

zesde klas (huidige groep acht), die ik al eens eerder met een mooi ringetje in een luciferdoosje had verrast om haar van mijn liefde op de hoogte te stellen. Ze woonde in de Staverdenstraat en ik mocht zowaar een keer op bezoek komen van haar moeder. Het is nooit wat geworden, maar dat terzijde. Bij de reünie van mijn jaargang aan de Theo Thijssenschool in 2004 bleek zij te zijn overleden.

Schaatsen was dus ook een beetje 'sjans zoeken'. Die activiteit verplaatste zich twee of drie jaar later naar de HOKIJ op Houtrust. Tja, en daar werd je echt alleen maar serieus genomen als je op ijshockeyschaatsen verscheen. En meisjes natuurlijk op echte kunstschaatsen. De HOKIJ, daar gebeurde het allemaal: het rondjes rijden en voorzichtig of juist opzichtig

contact zoeken met de meisjes, dat was het ware leven.

Sneeuwen deed het absoluut niet elk jaar, al onderstrepen we in verhalen aan onze kleinkinderen nog zo graag dat het wel zo was. Langlaufen was noch in het Zuiderpark, noch in het duingebied goed mogelijk. In 1979 was het een bijzondere winter, waarin op één dag zoveel ijzel viel in Den Haag, dat ik in staat was vanuit Duindorp op mijn schaatsen (jaja, nog steeds ijshockeyschaatsen) naar mijn werk in Voorburg te schaatsen. En 's avonds weer terug. Maar dat was een uitzondering die ik natuurlijk niet graag vergeet. Een echte winter werd het in 2010 toen de Bosjes van Poot onder een dikke laag sneeuw bedekt waren en weer eens van een echte winter gesproken kon worden. Maar de zwaarste winter maakte ik mee

in de winter van 1963/64 toen ik als militair de kaderopleiding in Ede (Simon Stevinkazerne) volgde en de lokale legerleiding het wel opportuun vond om het hele peloton 's avonds laat de bossen in te jagen bij -20 graden vorst. Met twee man in een sheltertentje, kleding aanhouden in de slaapzak en tegen elkaar aan liggen. Twee mannen dus! Dat was een echte winter. Die ik later alleen maar meemaakte tijdens de wintersportvakanties. Niet meer in een sheltertentje, maar in een keurig appartement, in Oostenrijk, Duitsland of Italië. Maar dat is slechts vermeldenswaardig omdat ik daar als Hage-naar naartoe ging. Want wintersportactiviteiten in Den Haag waren alleen maar mogelijk dankzij SnowWorld en De Uithof.

Ton van Rijswijk
avanrijswijk@kpnmail.nl

Wandeling in de bosjes van Poot

AVIAPARTNER

Vliegtuigafhandelaar Aviapartner op Rotterdam
The Hague Airport (RTHA) zoekt personeel!

Heb jij een passie voor de luchtvaart, werk je graag wisseldiensten (geen nachtdienst) en kun je te allen tijde RTHA bereiken? Dan zoeken wij jou! Medewerkers Bagage; Platform; Passage en meer! Ook kun je bij ons aan de slag als vakantiekracht.

Laagdrempelig solliciteren via vacature.nl@aviapartner.aero
Kijk voor de omschrijving op www.aviapartner.aero/jobs onder kopje The Netherlands

CUVO. Zorg voor
uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN
AFSPRAAK 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG
EN OMSTREKEN

Oproepjes

De gratis rubriek 'Oproepjes' is een zeer populaire!
Hulp of reactie nodig van onze lezers?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Geen oorlogsmisdadiger

Ik doe onderzoek naar Johannes Heinrich Louis Munt. Ik heb al veel over hem geschreven. Munt was Kriminalkommissar en hoofd van de beruchte S.D. in Den Haag. Hij heeft meer dan tweehonderd Nederlanders van het vuurpeloton weten te redden, waaronder mijn oma in 1945. Helaas werd hij gedwongen mee te werken aan (represaille) executies, waar hij absoluut niet achter stond. In werkelijkheid was hij een pacifistische nazi met een sociaaldemocratisch karakter. Wie *De stilte der zee* van Vercors leest, krijgt een zeer genuanceerd beeld van de idealistische Munt die niets op had met de wrede heden, door de nazi's begaan. Het lijkt me hoogst onwaarschijnlijk dat er nu nog mensen zijn die Munt hebben gekend. Maar mocht er toch iemand iets over hem weten, zou ik graag van u horen.

Astrid Brongers

brongersastrid@gmail.com

Volkstuinjes in Den Haag-Zuidwest

Waar lagen de volkstuinjes nu precies toen mijn opa (geb. 1898) er één had, in het begin van de jaren dertig? Dat was ergens aan de Leyweg. Mijn moeder heeft het er vaak over gehad. Dat zij en een paar van haar broers vanuit de Kritzingestraat met hun vader meeliepen om op

zijn tuintje te gaan helpen. Bijvoorbeeld het wieden van onkruid of het doppen van tuinbonen. Zij gingen er heen, waarschijnlijk door de Vreeswijkstraat, voorzien van voldoende eten en drinken om er enige uren door te brengen. Waar mijn moeder het dan ook over had, was een 'optocht' die wel eens over de Leyweg ging. Waarschijnlijk van een socialistische of een communistische beweging. Mijn opa was namelijk enigszins communistisch en als de optocht eraan kwam, ging hij langs de rand van de weg staan met zijn vuist in de lucht. Ook zijn kinderen liet hij daar dan zo staan. Onlangs heb ik geprobeerd op oude plattegronden (topotijdreis.nl) op te zoeken waar zijn volkstuinje gelegen zou kunnen hebben. Gek genoeg kon ik geen volkstuinjes vinden. Vandaar mijn vraag of iemand er nog herinneringen aan heeft. En ik vroeg me ook af waarom zo'n linkse beweging over de toen nog landelijke Leyweg liep: echt veel publiek zullen ze daar toch niet gehad hebben?

Flip van Wensen

f.van.wensen@zonnet.nl

Cursus Teleflora

Natuurlijk Delfland organiseert de cursus Teleflora Starters. Dit is een cursus waarin beginners: Leren kijken, voelen en ruiken aan de flora; leren omgaan met een een-

voudige determinatietabel; leren zoeken naar meer informatie op internet en de kenmerken van de grote plantenfamilies leren kennen. Het lesmateriaal wordt via de e-mail verzonden, huiswerkbegeleiding en excursies zijn inbegrepen. Het uitvoeren van het huiswerk zal circa vier

uur per week zijn. De cursus begint op 26 maart met de eerste les, huiswerk en puzzels. De deelnemers ontvangen iedere week een cursusafl levering, in totaal 26 weken, na de eerste aflevering bevat deze commentaar op het gemaakte huiswerk. Op zondagen worden vanaf april tot en met september zes excursies in Delfland gehouden, elke maand één. Inschrijven kan via natuurlijkdelfland@knnv.nl.

Op zoek naar

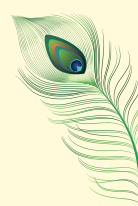
Na bijna vijftig jaar zou ik weer eens in contact willen komen met Paulette Donker, zoals ze toen heette. We zaten op de scholengemeenschap Hugo de Groot aan de Zonnebloemstraat in een van de eerste mavo klassen van 1967 tot 1971. Paulette woonde in de 1e Braamstraat en had geloof ik twee oudere zussen. We dansten samen veel op de schoolfeestjes op o.a. muziek van de Beatles en Simon & Carfunkel. Het mooiste dansnummer was *Love is Blue* van Paul Mauriat. Aan het einde van die gezellige mavo-periode is ze, meen ik, verhuisd naar de Vogelkersstraat in Den Haag. Tien jaar daarna heb ik haar ooit nog een keer ontmoet toen ze op kamers ging wonen aan de Van Damstraat/Groenesteinstraat of ergens in die buurt. Ze werkte toen in het verpleegtehuis in Mariahoeve aan de Hofzichtlaan, thans Verpleegtehuis Florence. Daarna ben ik haar helaas uit het oog verloren. Ik zou het erg fijn vinden als zijzelf of iemand mij meer informatie over haar kan verschaffen om te weten hoe het met haar is vergaan.

Alvast dank daarvoor.

Rudi (Ruud) van Kats

rvankats@hetnet.nl

TROTS

Stappen tegen het kappen

Graag wil ik in deze leuke, nieuwe rubriek mijn kleinzonen Tinus en Joep (tien en zeven jaar) in het zonnetje zetten. Zij wonen in de woongemeenschap Thedingsweert, even buiten Tiel. Ik ben trots op hun betrokkenheid bij de natuur en in het bijzonder op hun deelname aan het programma *Serious Request* afgelopen december. Zij deden mee aan 'Stappen tegen kappen' en

hebben samen met hun vriendjes €1722 opgehaald voor het Wereld Natuurfonds. De tocht door de winterse kou ging van Tiel naar Culemborg. Helaas was Joep vlak van tevoren ziek geworden en lag hij in bed, maar Tinus heeft met zijn vriendjes de tocht vol plezier volbracht. Petje af!

Emmy Braam (trotse oma)
ejmbraam@hotmail.com

Heeft u ook een TROTS en wilt u die delen met de lezers van De Haagse Tijden? Stuur uw verhaal (+/- 150 woorden) en foto dan naar redactie@dehaagsetijden.nl

Zin in zingen?

Het Haags Vrouwenkoor is altijd op zoek naar versterking. Wij zingen meerstemmige, licht klassieke en moderne werken met professionele pianobegeleiding. Onze dirigente gaat zeer zorgvuldig met onze stemmen om. De repetities vinden plaats in de kosterij van de Lutherse Kerk (in het centrum van Den Haag) op donderdagochtend van 10.00 tot 12.00 uur [inclusief koffiepauze]. Hoewel koorervaring en noten kunnen lezen niet vereist zijn, bieden wij ook voldoende uitdaging voor ervaren koorzangers. Bent u 60+ en op zoek naar een leuke activiteit voor overdag, kom dan een keer kijken om de sfeer te proeven. U kunt telefonisch contact opnemen via 06-11830337 of 06-20187318, of mail naar onderstaand@mailadres.

Wil van Hernen & Emmy Boland

emmyboland@kpnmail.nl

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel of Jolanda Kraanen en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Het fijne winterlicht

Voor dit artikel voor deze wintereditie van de krant, vroeg ik mij af: wat was dat ook alweer, een echte winter? Het trainen voor de Elfstedentocht, al heb ik die helaas nooit gereden. Mijn opa Doeke wel, op z'n sokken met Friese doorlopers. Alweer vijftig jaar geleden dat de laatste tocht der tochten gereden werd! Wanneer ik er klaar voor was, ging hij niet door, maar ach, de Groningse merentocht en de Molentocht en de Merentocht hier in de buurt waren al zwaar genoeg. Waar is de tijd gebleven dat ik met mijn sleetje achter een auto door de straten van het Bezuidenhout zwabberde? Dat we een hut van ijsblokken konden maken? Dat we de meester op school met sneeuwballen konden bekogelen?

Waar komt het woord winter eigenlijk vandaag, zo vroeg ik me af. Het vindt zijn oorsprong in het Oud-Germaanse wintruz en waarschijnlijk wijst dit woord op de witte kleur van sneeuw. Vervolgens ben ik op zoek gegaan naar een gedicht dat niet alleen betrekking heeft op dit koude jaargetijde maar ook op onze stad en jawel hoor, ik vond er een.

Pieter Cornelis Bouters

Pieter is op 20 februari 1870 in Middelburg geboren. In 1898 is zijn achternaam veranderd in Boutens en zo kennen we hem dan ook. Zijn vader was pottenbakker. In 1884 ging hij naar het Middelburgs gymnasium en in 1890 begon hij in Utrecht aan de studie Klassieke Letteren. In 1899 mocht hij zich doctor in de letteren noemen. Van 1894 tot 1904 was hij leraar aan het instituut Noorthey in Voorschoten. Dit was een jongenskostschool die in 1820 op de buitenplaats Schakenbosch in Veur opgericht was. Dit landgoed was gekocht van de familie Noorthey, vandaar de naam. In 1888 is deze kostschool naar Voorschoten verhuisd. In 1907 is het instituut

opgeheven. Het Genootschap Noorthey bestaat nog steeds. Dit genootschap verstrekt beurzen en leningen aan talentvolle studenten. In 1904 kwam Pieter in Den Haag wonen. Aanvankelijk op het adres Noordeinde 105a en later op een drietal adressen in het Westeinde. In 1916 is hij verhuisd naar de Laan Copes van Cattenburg 49. Hij gaf privélessen en kreeg daarnaast financiële ondersteuning, onder andere van oud-leerlingen. Er zijn tijdens zijn leven meer dan vijftig publicaties uitgegeven, waaronder talloze dichtbundels. Wie kent niet *De Beatrijs* van Boutens? In mijn tijd was dit een verplicht nummer op de middelbare school.

Scheveningse strand; met ijs bedekte zee in de winter van 1962-1963. Foto: D. van Zuilen, collectie HGA.

Burgemeester de Monchyplein in de sneeuw. Foto: Vrienden van Den Haag (Pelsman-van Hattum, C.), collectie Haags Gemeentearchief

Beatrijs

Het gaat hier om een Middel-nederlandse Marialegende, min of meer herschreven door Boutens. Een origineel handschrift uit 1374 bevindt zich in de Koninklijke Bibliotheek. Tijdens mijn studie mocht ik het - uiteraard op afstand en achter glas - bekijken en dat was een hele eer. Boutens schreef zelf over zijn versie van de Beatrijs:

*Dit is de sproke van Beatrijs.
Ik schreef haar uit op weinig blaên
In zulk een klare simple wijs
Als kinderen verstaan.*

Ook koningin Juliana was een bewonderaarster van dit gedicht en het zou best eens kunnen dat haar dochter Beatrix hier haar naam aan te danken heeft. Dit gedicht is in 1908 verschenen en heeft tot nu toe zo'n vijftig drukken gehaald. Pieter Cornelis Boutens is op 14 maart 1943 in Den Haag overleden.

In 1909 verscheen de door Boutens geschreven bundel *Vergeten liedjes*. Hierin staan vijftig gedichten en nummer vijftien is getiteld: *Winter-stad*. In het boek *Den Haag Dichterlijke stede* dat in 2000 verscheen is dit gedicht opgenomen en ook op de website die over de geschiedenis van Den Haag gaat, Den Haag wiki, heeft dit gedicht een plaatsje gevonden. Boutens woonde in 1909 in Den Haag dus de kans is groot dat het hier om onze stad gaat, al heb ik daar het sluitende bewijs niet van gevonden. In 1916 is dit gedicht op muziek gezet, bedoeld voor een zangstem met pianobegeleiding.

Winter-stad

*In het koele gouden bad
Van het fijne winterlicht
Rijst de groote menschenstad
Tot een droomvervlucht gezicht:
Al de gangen, al de zalen
Waar de ziel in droom mag dwalen.*

*Boven glansgewasschen pleinen
Waar de stille menschen loopen,
Juichen klokken uit haar open
Torens zuiver door de reinen
Luchten naar verrukten droomer
Al den hartstocht van zijn zomer...*

*Hart, wat hielp ons lange zoeken,
Daar wij toch gevonden worden?
Al de woorden in de boeken
Zijn als blâren die verdorden
Voor den onvoorzien lach
Van den kortsten zonnedag!*

Dit gedicht is in zoverre bijzonder dat de omschrijving van een stad veel fraaier is dan in die tijd gebruikelijk was. Na de industriële revolutie werden steden wel anders beschreven. Ze waren vervuild, het stonk er en veel mensen woonden er in krotten. Hier zijn de pleinen glansgewasschen en de luchten zijn rein. De laatste zin van het gedicht sluit prima aan bij het artikel dat op de voorkant van de Kersteditie van deze krant stond. Daarin staat de zin: "De dagen werden korter en de nachten vanzelfsprekend langer." Na de kortste zonnedag gaan we immers weer op weg naar de hartstocht van de zomer.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Lange Voorhout. Foto: Claudia van Noord, collectie Haags Gemeentearchief

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Drielandenreis, Nauders 10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebnau02	vanaf p.p. € 699
Bergen en dalen in Tirol 8-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebtel02	vanaf p.p. € 719
Karinthië en de Hohe Tauern 10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebmal02	vanaf p.p. € 729
Bijzonder Karinthië 10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebdob01	vanaf p.p. € 839
Westendorf in Tirol 12-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebwes03	vanaf p.p. € 889

De 3 zekerheden bij het boeken van uw vakantie

- ✓ Zekerheid over uw betaling
- ✓ Gratis omboekservice
- ✓ Zekerheid tijdens uw reis

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom excl. € 19,50 reserveringskosten, € 2,50 Calamiteitenfonds en SGR bijdrage van € 5 p.p.

de Jong Intra vakanties

BTR REIZEN

www.BTRreizen.nl
055 - 5059500

Geniet van de mooiste vakanties in 2022

Riviercruises over de mooiste rivieren Noord-Nederland cruise MS Azolla & MS Salvinia 6 dagen diverse vertrekdata in 2022 va. € 575,- p.p. Nederland & België cruise naar Brugge MS Horizon 8 dagen vertrek 20 april & 6 okt. 2022 va. € 695,- p.p. Over de Rijn en Moezel naar Cochem MS Azolla & MS Salvinia 6 dagen diverse vertrekdata in 2022 va. € 590,- p.p.	All Inclusive Busreizen met veel extra's Südeifel, Moezel & Luxemburg All Inclusive Hotel Bitburg in Bitburg 5 dagen vertrek 6 juni 2022 voor € 495,- p.p. Ontdekt de Duitse Vulkaneifel All Inclusive Hotel Am Park in Stadtkyll 5 dagen vertrek 4 juli 2022 voor € 485,- p.p. Het fraaie Hessische Bergland Hotel Combecher in het Kuurstadje Neukirchen 5 dagen vertrek 22 aug. 2022 voor € 485,- p.p.
---	---

Maak uw keuze uit nog veel meer mooie riviercruises en busvakanties

Autovakanties naar All Inclusive Hotels All Inclusive Hotel Op de Boud *** 5 dagen Valkenburg / Zuid-Limburg va. € 246,- p.p. All Inclusive Hotel Oranjeoord *** 5 dagen Hoog Soeren / Veluwe va. € 295,- p.p. All Inclusive Hotel Gaasterland *** 5 dagen Rijs / Friesland va. € 272,- p.p. All Inclusive Hotel Brauer *** 5 dagen Treis-karden / Moezel va. € 248,- p.p. All Inclusive Hotel Am Wall *** 5 dagen Soest / Sauerland va. € 258,- p.p.	Autovakanties met leuke arrangementen Culinair hoogstandjes in Brabant Golden Tulip Hotel West-Ende in Helmond 3 dagen het gastvrije Brabant va. € 179,- p.p. De mooiste Fietsroutes door Friesland Hotel Gaasterland in Rijs 4 dagen volpension voor € 169,- p.p. Het Twentse stadje Ootmarsum Stadshotel Ootmarsum in Ootmarsum 4 dagen halfpension voor € 180,- p.p. Fietsen van hotel naar hotel in Brabant van Asten naar Deurne en Helmond 8 dagen het mooie Brabant va. € 479,- p.p.
--	--

BTR Reizen heeft nog veel meer Autovakanties met leuke arrangementen en All Inclusive Hotels op de mooiste plekken in Nederland & Duitsland

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

 Senioren-verhuizing Volledig verzorgd!	 Woning-ontruiming Huur- en koopwoning	 Schilder-en kluswerk Stofferen en behangen	 Spoed-oplevering Binnen 7 dagen leeg
---	--	---	---

de beste in VERHUIZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Nottet Naaimode centrum

Nottet Naaimachinehandel is de grootste naaimachine speciaalzaak van Nederland.

HET GROTE SINGER NAAIBOEK
met patronen en maar liefst 70 werkstukken.
Nu met 50% korting!

€ 29,95
€ 14,95

Inclusief starterskit t.w.v. 35 euro
bestaande uit naaigaren zwart en wit, schaar, naaldenbundel met een doosje microtec, stretch, jeans en gewone naalden.

SINGER HEAVY DUTY DENIM

- Sterke motor hoge doorstikkraft
- 33 steken
- RVS werk oppervlak
- LED verlichting
- Instelbare naaldpositie
- 5 jaar garantie

€ 359,00

€ 349,00
€ 289,00

PFAFF SMARTER 160S

- 23 steken
- 1-staps knoopsgat
- LED verlichting
- Harde kunststof beschermkap

OPENINGSTIJDEN:
Maandag gesloten
Di t/m vr 09:30 - 17:30u
Zaterdag 09:30 - 17:00u

Gratis parkeren voor bezoekers van Nottet
op eigen parking aan het Westeinde nr 191

Westeinde 83-95, Den Haag • 070-346 30 00
www.nottet.nl • info@nottet.nl

Al 85 jaar Haagse Markt

Graag wil ik als oud-Hagenaar mijn herinneringen aan de Haagse markt, die volgend jaar al 85 jaar bestaat, nog eens opnieuw beleven. In mijn jeugdjaren kwam ik vaak met mijn moeder op de markt, waar ze verse bloemen kocht. Zo weet ik nog goed dat toen de markt tien jaar bestond, dit groots gevierd werd. De markt was omgetoverd in een dorp met huisjes, wat destijds grote indruk op mij maakte. Zo waren er optredens van onder meer De Ramblers, onder leiding van Theo Uden Masman.

Ook was het altijd een hele ervaring om op de rommelmarkt te gaan snuffelen. Zo heb ik daar een onderstel van een kinderwagen gekocht voor het maken van een zeepkistwagen. Dat was in die tijd een rage. In beginjaren vijftig van de vorige eeuw ging ik op de markt bij een kantoorbehoeftekraam wat extra geld verdienen om mijn treinbaan te kunnen uitbreiden; op mijn verjaardag in 1954 had ik een elektrische trein van het merk TRIX gekregen, en ik was erop gebrand om deze uit te breiden. Mijn grootvader C. van der Houwen - van beroep timmerman en opzichter, die nog aan de bouw van het Vredespaleis in Den Haag en de bouw van het Girokantoor Den Haag aan het Spaarneplein had gewerkt - maakte op mijn

verzoek in 1956 een tafelblad met twee schragen, waarop ik mijn treinen kon laten rijden. Daarnaast wilde ik bij het stationsgebouw verkeer zien. Ook wilde ik graag als blikvanger miniatuurverkeerslichten maken, die net als in het echt van groen, naar oranje en op rood zouden springen en die zelfs op knipperlicht konden worden afgesteld.

Met de hulp van een kennis van mijn ouders hebben we op enkele zaterdagmiddagen de verkeerslichten gemaakt; in die tijd was zoiets niet zomaar verkrijgbaar. De verkeersautomaat had ik zelf met onderdelen van Meccano in elkaar gezet. In die tijd was ik lid van de Jeugd Verkeersbrigade (JVB) in Den Haag. Op 26 november 1960 vond de officiële opening

Opening van de ondergrondse parkeergarage op 26 juni 1989

Verdere bouw van de nieuwe kramen op 29 september 2015

door commissaris D. Hans van de Haagse Verkeerspolitie plaats van een eigen onderkomen in een pand aan de Gedempte Gracht, waarbij mijn verkeersmaquette een prominente plaats innam. Daarvoor

grootste van Europa. Toen in de jaren dertig van de vorige eeuw het autoverkeer op de Prinsegracht toenam, wilde het gemeentebestuur van Den Haag de markt verplaatsen naar een ander deel van de

kramen met opslag-units vervangen. De opening hiervan werd door minister-president Mark Rutte verricht. In 2020 bracht koning Willem-Alexander ook een bezoek aan de markt. Actueel is de levering en plaatsing van zonnepanelen op de bijna 700 units. Het gaat om de levering en plaatsing van zo'n 3500 stuks, waarbij met deze investering een bedrag van ruim één miljoen gemoeid is. Het startsein hiervoor werd vorig jaar juli door wethouder Liesbeth van Tongeren en Leen Popering van de Stichting Haagse Markt gegeven. In mei hoopt de firma Solar NRG alles af te hebben. Vergeet niet dat hier alleen aan gewerkt kan worden op de dagen dat er geen markt is. Het is de bedoeling dat in de toekomst ook nog een overkapping komt en dan is het nóg prettiger om te winkelen.

Zo sluit ik mijn mooie herinneringen aan De Haagse markt af. Alle foto's bij dit artikel heb ik, als stadsfotograaf, zelf gemaakt.

Jan van Es
jc-vanes@ziggo.nl

“De keus viel uiteindelijk op een onbebouwd stuk grond aan de Herman Costerstraat in de wijk Transvaal”

zat de JVB in een pand van het hoofdbureau van de Politie Den Haag. In samenwerking met Veilig Verkeer Nederland en de Nederlandse Vereniging Bescherming Voetgangers was de verkeersmaquette daarna ook nog te bewonderen in de Bijenkorf - filiaal Den Haag en de hoofdvestiging in Amsterdam -, in het Voorlichtingscentrum voor Ouders en Opvoeders in Rotterdam, in de vitrines van de Haagsche Courant en het Vrije Volk, én in Tentoonstellingsgebouw Houtrust.

Terugkomend op de Haagse Markt mogen we gerust trots zijn dat deze de grootste in ons land is en zelfs een van de

stad. De keus viel uiteindelijk op een onbebouwd stuk grond aan de Herman Costerstraat in de wijk Transvaal. De marktkooplieden zagen dit vooralsnog niet zitten, omdat de markt buiten het centrum lag en de klandizie achteruit zou gaan. Maar omdat er geen alternatief was, stemden ze er uiteindelijk toch mee in.

In de loop der jaren heeft de Haagse Markt een geheel andere uitstraling gekregen. Zo werd in de jaren zeventig de straatverlichting aangepast. In de jaren tachtig kwam er een ondergrondse parkeergarage en in 2014 werden de losse kramen door overdekte

De verkeersmaquette die op meerdere plekken is tentoongesteld

Bouw van de nieuwe kramen op 10 november 2014

50PLUS komt terug in de Haagse Gemeenteraad

Na twee jaar gedwongen afwezigheid door zetelroof is 50PLUS Den Haag trots om weer deel te nemen aan de Gemeenteraadsverkiezingen 2022. Dit keer met een sterk kernteam van vier ervaren Hagenaars, die popelen om aan de slag te gaan.

Geert Tomlow (67), de lijsstrekker, zal zich vooral inzetten op het betaalbaar wonen. Zijn eerste doel is het beperken van de groei van de stad. Den Haag is nu al de meest volle stad van NL en wolvenkrabbers zijn niet de oplossing. Duur-

zaam bouwen en huizen geschikt maken voor meerdere generaties wel.

Stana van Ginkel (50) – expert in de wereld van Zorg en Welzijn - gaat voor het werkbaar houden van de wet WMO

en het versterken van de centrale rol van wijkcentra. Zij zijn de ogen en de oren in de wijk voor mens, natuur én dier.

Alexander Mullenders (48) is een ervaringsdeskundige op het gebied van schulden en bijstandsinkomen. 50PLUS streeft naar een basisinkomen zodat deze groep letterlijk niet alleen maar bezig is met overleven. Want in tegenstelling tot hetgeen veel inwoners denken; de groep minima in deze stad is veel en veel groter dan we weten.

Ten slotte de ervaren bestuurskundige Harry Claassen (66), een echte 50PLUS veteraan en als voormalig medewerker

van het VNG en het ministerie van OCW als geen ander thuis in de wereld van de ambtenarij. Een wereld die wel weer wat meer vertrouwen van de burger verdient. Het moet anders! 50PLUS Den Haag zal ieder thema vanuit ervaring toetsen, genuanceerd wegen en realistisch oplossen.

Den Haag
50plusdenhaag.nl

“De menselijke maat is norm”

Stana van Ginkel
No. 2

- Verstandig
- Genuanceerd
- Realistisch

Den Haag
50plusdenhaag.nl

Niet kunnen slapen door dove of tintelende handen?

Behandeling Carpaal Tunnel Syndroom zeer succesvol

Bij het Carpaal Tunnel Centrum Zuid-Holland aan de Stationsstraat 1 in Pijnacker is het sinds 2011 mogelijk om het carpaal tunnel syndroom (CTS) effectief te bestrijden. Als één van de weinige praktijken in Zuid-Holland is er bij onze praktijk een behandelmethode beschikbaar die mensen met een CTS doeltreffend helpt.

Na tien tot twaalf korte behandelingen zijn patiënten dikwijls al van hun klachten af en veelal kunnen er zelfs operaties mee voorkomen worden. Er zijn in Nederland slechts enkele praktijken die dit zogeheten Phystrac-apparaat gebruiken. Bij de huisarts hoeft geen verwijzing te worden gehaald voor een behandeling met het tractie-apparaat. De behandelingen worden ook in 2022 gewoon door de zorgverzekeraar vergoed uit alle aanvullende verzekeringen voor fysiotherapie. “Nu het apparaat al ruim 10 jaar in gebruik is, zijn wij zeer tevreden met de geboekte resultaten.” Deze blijken in 80 procent van de gevallen ‘uitstekend’ te zijn, vertelt Mark van Engelen, één van de zes aangesloten fysiotherapeuten en de eigenaar van Carpaal Tunnel Centrum Zuid-Holland. Recent zijn er weer twee extra Phystrac-

apparaten aangeschaft, om op deze manier nog meer patiënten van dienst te kunnen zijn. “Dit was een logische stap want de toestroom van nieuwe patiënten blijft op een zeer hoog niveau. Het feit dat wij de enige praktijk in Nederland zijn met vijf Phystrac-apparaten, geeft aan hoe bijzonder dit is”.

Het carpaal tunnel syndroom is een aandoening, die doorgaans wordt veroorzaakt door druk op de mediaanzenuw. Deze bevindt zich net boven het polsgewricht. De carpale tunnel is de naam van het gebied waar de middenhandsbeenderen, de dwarse polsgewrichtsband (carpaal ligament), de mediaanzenuw en de pezen zich bevinden. Druk op de mediaanzenuw kan veroorzaakt worden door letsel of werkzaamheden waarbij frequent repeterende handelingen worden

verricht, zoals typen, wringen en forse krachtsuitoefeningen met de hand. De klachten komen met name voor bij vrouwen van alle leeftijden, vooral bij een leeftijd van 40 jaar of ouder en tijdens of na zwangerschap.

De belangrijkste symptomen zijn: nachtelijke pijn, spierkrachtsverlies, een doof/tintelend of stijf gevoel in de hand en in de vingers, onder meer bij computergebruik, fietsen en autorijden.

Het Phystrac-apparaat behandelt het syndroom door mechanische tractie. Volgens Van Engelen is de methode ‘goed te verdragen’ en zijn de resultaten vaak al binnen 3 tot 4 weken merkbaar. Bij de praktijk is er de beschikking over voldoende parkeergelegenheid.

De openingstijden zijn ruim en er is mogelijkheid om ook ‘s avonds en op zaterdag behandeld te worden. Mocht u last hebben van deze aandoening dan is een behandeling met het Phystrac-apparaat sterk aan te bevelen!

Francien Dam bij het Phystrac-apparaat, waarmee al sinds 2011 uitstekende resultaten worden geboekt.

Carpaal Tunnel Centrum Zuid-Holland
Stationsstraat 1, 2641 GH, Pijnacker
Tel: 015-3030259
info@fysiotherapie-pijnacker-centrum.nl
www.carpaaltunnelcentrum.nl
Facebook: Carpaal Tunnel Centrum Zuid-Holland

Scheveningse wereldreiziger Dirk van der Toorn

In koude, strenge winters zijn we allemaal blij met een dak boven ons hoofd en een goede verwarming. In de geschiedenis van Scheveningen vinden we in ieder geval één bewoner die een originele opvatting had over dat dak boven zijn hoofd en dat was de wereldreiziger Dirk van der Toorn.

De wereld in

In 1923 ging Dirk van der Toorn op pad voor een wereldwandeling, hij was toen 23 jaar oud. Van zijn banen als bloemenverkoopster en groenteman was hij niet gelukkig geworden en hij wilde de wereld zien. Om aan geld voor zijn reis te komen, verkocht hij ansichtkaarten. Je kunt wel zeggen dat hij een goed gevoel voor promotie had, want hij wist de pers te interesseren voor zijn project. Zo meldde hij zich op 13 september 1923 bij de redactie van Dagblad van Noord-Brabant in Breda, dat ook een berichtje over hem plaatste. Vervolgens is in de kranten te lezen dat hij half oktober 1923 in Brussel is gearriveerd.

Beloning

Niet alleen zijn zucht naar avontuur stuurde Dirk op pad. In een van de krantenartikelen is te lezen dat hij ook probeerde een beloning binnen te slepen. Twee niet met namen genoemde, Hollandse baronnen hadden namelijk f 35.000 uitgelooft voor wie in negen jaar 85.000 kilometer om de wereld zou tippelen. Dat betekende dat hij in 1932 weer terug zou moeten zijn. De baronnen verwachtten wel dat hij onderweg door de politie een boek zou laten afstempelen ter controle.

Na een jaar

Dirk was bij het eerste deel van zijn route door de wereld niet alleen op weg. Hij had een reisgezel: André Driesen uit Westerhoven, een plaatsje achter Valkenswaard. Na bijna een jaar hadden ze al 10.000 kilometer afgelegd door België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Italië. Vervolgens gingen ze naar Zwitserland, waar ze een heldendaad verrichten: een auto dreigde een kind te overrijden en met gevaar voor eigen leven haalden ze het kind net op tijd voor de auto weg. André Driesen verstuurde daarbij zijn enkel, zodat hij op doktersadvies twee dagen rust moest houden.

Na 13.000 kilometer waren ze in 1924 even in Den Haag om hun ouders gedag te zeggen. Daarna gingen ze weer op pad naar Scandinavië, Polen en Rusland. In Kopenhagen werd Dirk geïnterviewd, waarbij hij vertelde dat hij al zeventien pond lichter was geworden, maar dat het juist handig was om minder eigen gewicht te torsen bij het wandelen. In Noorwegen raakte hij in de problemen; hij werd daar in de cel gezet op verdenking van een bolsjewistische aanslag op een overheidsgebouw en vervolgens uitgewezen als ongewenste vreemdeling.

Na vijf jaar

In februari 1928 mocht Dirk in de Haagsche Courant uitgebreid verslag doen van zijn reis tot dan toe. Opvallend zijn daarin zijn avonturen in het Rif-gebied. Hij moest daar voor zijn leven vechten met een luipaard: "Een der klauwen van het verschrikkelijke dier had mijn schouder gewond, het blikte mij aan met zijn als vuur gloeiende oogen, de geopende muil liet de geduchte scherpe tanden zien, ik voelde den warmen stinkenden adem van het ondiër." Gelukkig lukt het hem om het dier met zijn dolk en revolver te overmeesteren.

Nog maar net bekomen van dit gevecht, werd hij gevangen genomen door de plaatselijke bewoners die hij de Riffka-bylen noemt, maar gelukkig werd hij bevrijd door twee Spanjaarden. Zijn tocht door het Noord-Afrikaanse bergland had veel van zijn sterke lichaam geëist; kort daarna lag hij 45 dagen in het ziekenhuis op Tenerife.

De strenge winter van 1929

In 1929 stond de teller op 47.000 km en had Dirk zijn avonturen tot dan toe vastgelegd in een boekje. Dat moest hij

Algemeen Handelsblad 12-12-1924. Bron: Delpher

natuurlijk verkopen, om weer geld te krijgen voor het vervolg van zijn tocht. Weer even terug in Nederland bouwde hij op het strand van Scheveningen een drie meter hoge ijshut. Daarmee sloeg hij twee vliegen in één klap: hij had een onderkomen én de hut trok de aandacht van het publiek waar hij zijn boekje aan wilde verkopen. Hoe hard hij het geld zelf ook nodig had, hij droeg 10% van zijn inkomsten af aan de marktmeester om te worden bestemd voor het Steunfonds van Marktkooplieden. Het geld wilde hij besteden aan zijn laatste etappe naar West-Indië.

Nog meer ijshutten

Ook in 1933 en in 1940 bouwde Dirk ijshutten op het Scheveningse strand. Wat ons ook iets zegt over hoe streng de winters in die jaren waren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in 1929, 1933 en in 1940 de Elfstedentocht verreden is. Kom daar nog maar eens om.

Hoe liep het af

Van een eventuele reis naar West-Indië heb ik geen verslag kunnen vinden. Sowieso haalt Dirk na 1929 de kranten alleen met zijn ijshutten, onder de kop 'Een Scheveningsche Eskimo'. Bij de foto's in het Haags

De courant Het nieuws van den dag 10-07-1924. Bron: Delpher

Gemeentearchief staat dat hij in 1968 is overleden.

Blijft als grootste vraag over: heeft Dirk de door de baronnen uitgelooft beloning van f 35.000 ooit op kunnen halen? Hopelijk zijn er op Scheveningen of elders nog nazaten van de familie Van der Toorn die ons daar meer over kunnen vertellen.

Jacqueline Alders
info@jacquelinealders.nl
Stadswandelingen en Fietstours in Den Haag
www.ikgidsudoordenhaag.nl

Ijshut met wandelhoofd Kon. Wilhelmina, januari 1940. Foto collectie Haags Gemeentearchief

Al meer dan 40 jaar ontwerpt Jan Frantzen meubelen met een eigen signatuur in massief mahonie met voorname structuur en prachtig gekleurd. Deze Jan Frantzen collectie is daarmee uniek in Nederland. Voor onze sfeervolle meubelshowroom van 2500m2 zijn wij op zoek naar een parttime

Vlotte energieke 65-plusser

- De werkzaamheden bestaan uit:
- het ontvangen van klanten in de showroom
 - het geven van een persoonlijk advies op maat
 - opstellen en opvolgen van offertes
 - verkoop van onze sfeervolle meubelen

Wij bieden je een uitdagende parttimebaan aan voor enkele dagen per week in een gezond bedrijf met een prettige werksfeer. Het salaris en de primaire/ secundaire arbeidsvoorwaarden zijn marktconform.

Interesse in deze aantrekkelijk en uitdagende functie? Stuur dan een email met motivatie en cv.

Jan Frantzen Knibbelweg 8A 2761 JD Zevenhuizen
T 0180 - 63 22 59
E info@janfrantzen.nl

**DE VOLHARDING,
SAMEN VOOR ELKAAR**

GEZOCHT VRIJWILLIGE BEGELEIDERS VERVOER M/V

De Volharding heeft een samenwerkingsverband met Florence waar wij dagelijks onze vrijwilligers inzetten voor het vervoeren van mensen met een beperking naar een ontmoetingscentrum.

Voor woonzorgcentrum Florence De Mantel in Voorburg zoeken wij vrijwilligers die mensen begeleiden en ondersteunen met in- en uitstappen, ook met rolstoelen, in speciaal voor dit vervoer aangepaste personenbussen.

Bent u beschikbaar voor enkele uren per week? Dan bent u van harte welkom!

Rijbewijs niet noodzakelijk. Een vriendelijke en sociale instelling is onontbeerlijk voor dit dankbare werk. Voor een vlotte communicatie is een mobiele telefoon, e-mail of WhatsApp noodzakelijk.

Na een inwerkperiode kunt u in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

U kunt tijdens kantooruren vrijblijvend contact opnemen met onze coördinator vervoer Jan de Bruijn. Mobiel 06-278 76 400 of per e-mail jan@devolharding.nl

Of stuur uw CV naar onderstaand adres.

Stichting de Volharding Steun en Toeverlaat

Roggeveenstraat 116, 2518 TT Den Haag T. 070-221 05 82
steuntoeverlaat@devolharding.nl, www.devolharding.nl

Vacature omgeving Rotterdam en Den Haag

MOBIEL SURVEILLANT OCHTEND | 15-20 UUR PER WEEK M/V

Ben jij nog vol energie en is thuis zitten niks voor jou? Dan is deze baan voor een paar ochtenden per week jou op het lijf geschreven!

Veiligheid begint bij jou. Als mobiel surveillant loop je controlerondes bij bedrijfspanden en rijd je rondes op industrieterreinen. Bij een alarmmelding ben je met de bedrijfsauto altijd snel ter plaatse om de veiligheid te garanderen. In deze zelfstandige functie staat veiligheid altijd voorop. Trigion is niet voor niets 'de veilige keuze'.

Ben jij 50-plusser of al met pensioen? Dat is voor ons geen probleem! Ook dan gaan we graag met je in gesprek. Solliciteer direct! Stuur een e-mail naar recruitmenttrigion@facilicom.nl of ga naar werkenbijfacilicom.nl/nl/nl/mobielesurveillance

Part of Facilicom

**CREËERT
VEILIGHEID**

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Peugeot 205 Cabrio CTi

Het leuke van Peugeot vond ik altijd dat ze van die fraaie cabrio's in hun modelrange hadden. Niet zo verwonderlijk eigenlijk, want voor het design gingen ze langs bij het befaamde Italiaanse ontwerphuis Pininfarina. Zo ook voor de Peugeot 205 cabrio CTi; een exclusieve variant op de succesvolle 205 serie.

In die jaren moesten cabrio's voldoen aan de Amerikaanse veiligheidseisen. Daarom werd er een verstevigingsbeugel in het midden geplaatst, waardoor de auto op een eiermandje leek, maar Pininfarina maakte er bij deze Peugeot toch iets fraais van met een specifieke lijn. Oplopende motorkap, vloeiend overgaand in de gelaagde voorruit, brede stootstrips en natuurlijk de markante cabrio-kap. Deze 205 cabrio was leverbaar in twee uitvoeringen. De 205 CJ en de CTi. De eerste had een 1124 cc benzinemotor met 60 pk en een topsnelheid van 160 kilometer en de CTi een krachtige 1905 cc motor met 105 pk en een topsnelheid van 185 kilometer. Beide uitvoeringen hadden een vijf-ver-

snellingsbak. Afgezien van de verschillende motoren was de CTi luxer uitgevoerd, met onder andere stuurbekrachtiging en geventileerde remschijven vóór. Digitaalklokje, halogeen verstralers, ruitenwissers met intervalschakelaar, lichtmetalen velgen, centrale portier, kofferbakvergrendeling en speciale kuipstoelen, om maar eens wat te noemen. Speels waren bij de CTi ook de rode bies rondom de auto in de bumpers en de stootranden aan de zijkant, wat ook weer terugkwam in het interieur en de portieren. De bekleding was zwarte stof met in het midden een rood-zwarte stip en de vloerbedekking was, u raadt het al, ook rood. Opvallend maar toch beschaafd. Peugeot communiceerde dat zij

het interieur hadden afgestemd op een sportieve rijstijl. Zo was er een elektronische toerenteller, een koelvloeistof-temperatuurmeter, een oliedrukmeter, een olietemperatuurmeter, maar ook verklikkerlampjes voor het koelwaterstofniveau in de radiator, het minimumbrandstofniveau en voor de slijtage van de remblokken vóór. Er waren ook tiptoetsen voor de elektrisch bedienbare portierruiten en de elektrisch te openen en te sluiten cabrio-kap. Bijzonder voor die tijd was de herinneringsstand van de voorstoelen, waardoor ze terugvielen

in de ingestelde stand, nadat de achterpassagiers waren ingestapt. Interessant was het verwarmingssysteem, waarbij de verwarming naar de voeten tien graden hoger was dan de temperatuur uit de frontventilatie-rooster. De zit achter het sportieve stuur was prima. Ik moet zeggen dat de kleur rood wel erg heftig was doorgevoerd, want in de naaf van het stuur stond ook prominent CTi en ook in de versnellingspookknop was het schakelpatroon in het rood aangegeven. Desondanks een mooi vormgegeven dashboard. Net als de standaard 205 had ook deze

CTi een plezierig rijgedrag, met name door zijn voorwielaandrijving. De vering had voor mij wel wat straffer gemogen voor het sportieve karakter, maar dit was typisch Frans comfortabel. In het verkeer was hij vlot handelbaar en fel accelererend, hoewel ik het schakelpatroon wel wat vaag vond en het liever wat strakker had gehad, maar ook dat was typisch Frans. Heel modern voor die tijd was de in twee delen neerklapbare achterbank. Al met al een superleuke cabrio.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Beauties of the Sixties (70)

John Vroom (autojournalist)

In de jaren '60 waren vrouwen en auto's nog onlosmakelijk met elkaar verbonden in promotie- en reclame-uitingen en geven nu een nostalgische blik op het tijdsbeeld van toen.

Ongetwijfeld was deze foto niet bedoeld voor de campagne 'Glaasje op, laat je rijden', waar Sjakie Schram in 1966 een carnavalskraker mee scoorde. Maar desondanks een leuk plaatje. Toch?

HENNINK

installatietechniek b.v.

TOTAALINSTALLATEUR

DUURZAMER WONEN

Hybride oplossing

remeha Elga ACE luchtwarmtepomp

Duurzame investering

Een hybride warmtepomp haalt warmte uit de buitenlucht en gebruikt deze voor de verwarming van de woning. Zo kunt u tot wel **25% besparen op uw energierekening**.

Bespaar water en energie

Quooker® Gemak in de keuken

Verantwoord gemak

Gemak in de keuken is dé reden om door Hennink een Quooker te laten installeren. Maar het is ook nog eens een heel **verantwoorde aanschaf**.

- Nooit meer de kraan lang laten lopen voordat u warm water heeft.
- Gemiddeld koken mensen onnodig twee keer zoveel water.
- Het reservoir verbruikt slechts 10 watt, nog minder dan een spaarlamp.

Perfecte comfortzone

Honeywell Evohome

Comfort, controle en efficiëntie

Laat Evohome zorgen voor de verwarming van uw huis. Bepaal de temperatuur in elke kamer van uw huis apart. **Regel handig uw verwarming via smartphone of tablet.**

BEL VOOR ADVIES (0900) 0105

(lokaal tarief)

Wij zoeken een fulltime:

ADMINISTRATIEVE DUIZENDPOOT

Ben je klantgericht, flexibel en weet je van aanpakken? Dan is dit misschien een leuke baan voor jou!

Kleine greep uit de werkzaamheden:

- Je bent een aanspreekpunt van onze particuliere en zakelijke relaties
- Het beheren van de agenda
- Het maken van offertes en diverse documenten

Bekijk de volledige vacature op onze website. Bel voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek: **06-53169900** of **0900-0105** en vraag naar Sascha van den Bosch of stuur je motivatie per e-mail naar: **sascha@hennink.info**

**KOM JIJ
ONS TEAM
VERSTERKEN?**

Mijn schooltuintje in het Zuiderpark

Al vanaf dat ik een klein kind was, was ik regelmatig bij de kinderboerderij in het Zuiderpark te vinden. Nooit alleen want er waren 'kinderlokkers', dus altijd samen met mijn moeder of met mijn buurmeisjes Yvonne en Bea van Battum. Ik woonde in de Rhenenstraat, vlakbij dus. Ik ging zo vaak mogelijk, vooral als er lammetjes en jonge geitjes waren. Voordat je de kinderboerderij in kon, was er een groot gietijzeren hek, met bloemen en de letters HERWEIJERTUIN. Het was vaak dicht, net als de hekken bij de ingang van het Zuiderpark. Achter de kinderboerderij lonkten de schooltuintjes, maar zo'n tuintje mocht pas vanaf een bepaalde leeftijd.

Waarom de naam Herwijer-tuin? Schoolmeester E.J. Herwijer legde in 1918 als proef bij de Vliegerstraatschool wat tuintjes aan voor de kinderen. De proef slaagde en in 1919 werd dat voortgezet, een jaar later aan de Lijsterbesstraat op een braakliggend stuk grond naast de remise, gevolgd door tuintjes aan de Mient en de Herman Costerstraat. Intussen was meester Herwijer, geassisteerd door meester Kreger, directeur geworden van de ondertussen opgerichte Gemeentelijke School- en Kindertuinen. In 1923 werd begonnen met de aanleg van het Zuiderpark, officieel geopend in 1936. Daar kwamen ook schooltuintjes en een kinderboerderij: de Herwijertuin! In de tijd dat ik een tuintje had, 1952 tot 1955, was er sprake van totaal 28 tuincomplexen van de schooltuintjes.

Mijn buurmeisjes hadden een tuintje, dus ik wilde dat ook. Vanaf de derde of vierde klas (groep vijf of zes) kwam je in aanmerking. De kans op een tuintje was erg klein. Achteraf heb ik de indruk dat er bij scholen in wat nu de achterstands-

wijken worden genoemd, meer tuintjes te 'winnen' waren dan bij mij op school: slechts twee per klas van 45 leerlingen. Ik was eigenlijk ook nog te jong, maar ik wilde zo graag! Mijn moedert wist raad: ze stapte de eerste dag dat de tuintjes startten op een van de meesters af en vroeg of er nog een tuintje over was. Er waren namelijk altijd kinderen die waren ingeloot en toch niet kwamen opdagen. Toen ook, meester Hofschreuder vond mij nog wel wat jong maar zijn zoon Peter was net zo oud en die kreeg ook een overgeschoten tuintje. Ik was de koning te rijk! Dus paadjes trappen, achter elkaar stampen, polonaise door de polder, zware klei. Daarna beginnen, harken. Elke week wat erbij. Je kreeg een stek van een rabarberplant, een siermadeliefje met dikke bloemen, een margrietplant. Later een dahliaknol.

Bij wat mooier weer zaaide ik het een en ander. Eerst sterrekens, de eerste letter van je naam in de grond tekenen en daar de zaadjes op. Radijsaad, Cosmea bloemen en later afrikaantjes, van die

grote pompoenvormige. Maar ook groenten. Eerst de steel van je hark op de grond voor een rechte lijn, dan gaatjes op afstand en zaad erin bij de doperwtjes, drie per kuiltje net als bij de prinsessenbonen. Later ook bloemkool, rode en groene kool, waarvan ik eerst de blaadjes eraf draaide tegen het verleppen. Sla, andijvie en nog later boerenkool. Maar ook zaaide we wortelvormige winterkroten, die ik daarna nooit meer heb gezien, en ronde zomerkroten. De meester had een buitenmodel schep om aardappels te poten. We kregen ook nog een bakje kunstmestkorrels die je breedwerpig moest verspreiden; iedere keer leerden we weer wat nieuws!

Op een dag kwam er een fotograaf langs. Ik sta al harkend op de foto, de fotograaf zal mij dat wel gezegd hebben. Daar sta ik met mijn kaplaarzen en een rokje! Heel veel later ontdekte ik dat mijn echtgenoot Wim Luijt dezelfde dag in een ander tuintje van hetzelfde complex ook vereeuwigd was, hurkend bij een slaplantje. Het is te zien aan de codecijfers op de achterzijde van de foto's.

Al harkend met rok en kaplaarzen

Als het eenmaal groeide, groeide het onkruid mee. Schoffelen mocht eigenlijk niet, we moesten het onkruid met wortel en tak uitroeien. De meester controleerde, waarop je een cijfer kreeg. Ondertussen mocht je af en toe wat oogsten. Natuurlijk eerst de sterrekens. Vijf stelen rabarber, tien margrietten, feest! Een kropje sla, compleet met slakken en luis. Een bakje boontjes of doperwten. Een groene kool gevuld met een kudde rupsen. Drie kroten met ritnaalden, tien radijsjes, wat een weelde. In de grote vakantie mocht je elke ochtend komen, wat een feest, je was toch niet weg.

Na de vakantie ging het weer door en mochten er andere dingen worden geoogst. De rode kool, de boerenkool, nog wat rabarber, mooie bloemen. De aardappels moesten gerooid. Helaas waren ze vaak verrot. Mijn moeder heeft later verteld dat ze stiekem de aardappels weggooide en gewoon de aardappels van de aardappelboer kookte. De boerenkool was zo'n beetje het laatste. De tuintjes werden ontmanteld. We mochten bij elkaar komen in het groen-wit geleverde harken- en schoffels-huisje waar we plechtig werden toegesproken door meester Hofschreuder. Je kreeg een plantje of een diploma. Het eerste jaar een plantje, een sinaasappelboompje. Ik ben zo blij dat ik het nog weet! De jaren erna ging ik er gewoon heen als het weer van start ging. Ik was op school natuurlijk uitgeloot. Maar ik kende die meester inmiddels en er was altijd wel een tuintje over. Het jaar erna kreeg ik een diploma, ik was ontzettend trots. Nu pas zie ik dat er geen datum op staat. Nog een jaar erna kreeg ik hetzelfde diploma, ditmaal met een 2 erop. Heel mooi geschreven met rood potlood. Bedankt meester Hofschreuder!

Joan Verheij
vogelsang@zeelandnet.nl

Mijn echtgenoot Wim Luijt

'Wie zijn leven lang gelukkig wil zijn, hij ga tuinieren'

Haagse Humoristen

deel 2

De beste humoristen komen van oudsher uit Den Haag. Waarom is onze stad hofleverancier van zoveel getalenteerde grappenmakers, komische talenten en humorvolle schrijvers? Wel, het zand en het veen hebben er alles mee te maken. Een aangeboren afkeer van de boven- ons-gestelden. De eeuwenoude hofcultuur en de aanwezigheid van bespottelijke politieke figuren, in combinatie met de Haagse grote bek, zijn de ultieme voedingsbodem gebleken. Haagse humor is de beste humor. Laat ons daarom nogmaals een aantal helden eren!

Godfried Bomans

Op zijn geboortedag, 2 maart, wordt in 2013 door burge-meester van Aartsen een plaque onthuld aan de gevel van zijn geboortehuis: Bierkade nummer 2. Na zijn geboorte in 1913 verhuist het gezin naar Haarlem. Hoewel in Den Haag geboren, lijkt het alsof hij zich schaamt voor zijn afkomst. Zijn nieuwe woonplaats, Haarlem, is Bomans zó dierbaar dat hij zelfs beweert in deze - overigens prachtige - stad geboren te zijn. Haarlem is zijn inspiratie en groeit zelfs uit tot de 'Bomansstad'. De schrijver en humorist heeft er zijn hart aan verpand - en andersom. Zijn opvoeding is streng. "Het voordeel van een Spartaanse en gevoelsarme opvoeding is dat alles later meevalt en steeds feestelijker wordt, maar het nadeel is ook niet mis. Je houdt je hele leven de trekken van een jongetje dat lief gevonden wil worden."

Als radio en televisie zijn charisma en komische talent ontdekken, wordt Bomans een veelgevraagde gast in menig programma. Hij wordt mis-schien wel de eerste échte 'Bekende Nederlander'. Dat wordt, uiteindelijk, zijn ondergang; Bomans kan geen 'nee' zeggen en raakt overwerkt. Op 22 december 1971 overlijdt Godfried Bomans aan de gevolgen van een hartaanval. Meer dan zestig boeken, stuk voor stuk geweldig, zijn de nalatenschap van een van 's lands meest begenadigde schrijvers. Bomans kreeg - ook na zijn dood - nooit een literaire prijs, een brevet van onvermogen van de literaire elite. Gelukkig houdt het Godfried Bomans Genootschap op internet en met bijeenkomsten de herinnering levend. "Wij zijn allen bannelingen, levend binnen de lijsten van een vreemd

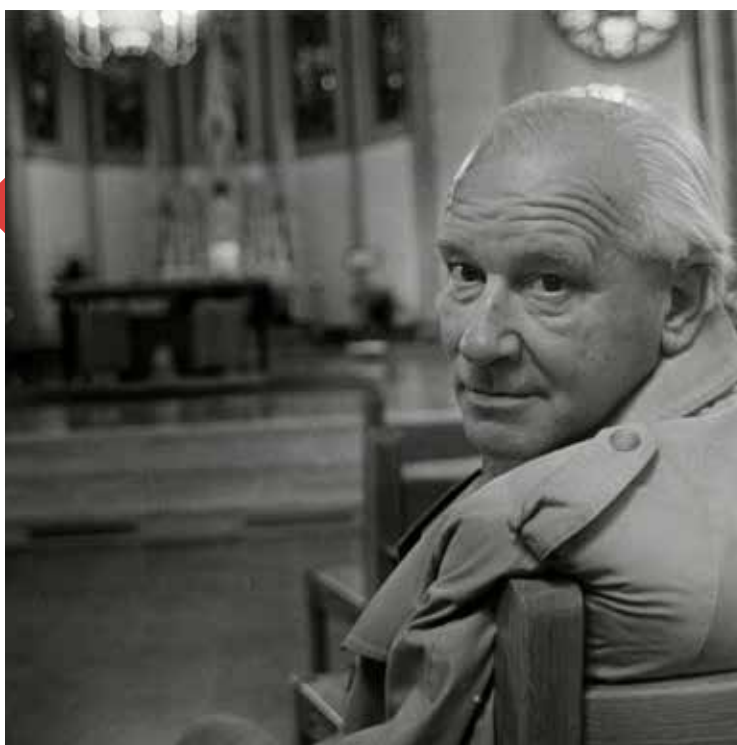

Godfried Bomans op een waterfiets te Bennebroek, 1965. Foto: Jac. de Nijs, Nationaal Archief / Anefo

schilderij. Wie dit weet, leeft groot. De overige zijn insecten."

Michel van der Plas

Onder dit pseudoniem brengt Ben Brinkel menig sketch en liedtekst naar het theater of de tv. *Frater Venantius* van Wim Sonneveld, *Tearoom-tango* (idem) en het bloedstollend mooie lied *Voor haar* van Frans Halsema zijn van zijn hand. Conny Stuart, Gerard Cox, Wim Kan, Henk Elsink: zij allen maken gebruik van zijn schrijftalent. Hij was goed bevriend met Godfried Bomans en was eveneens een kritische katholiek. Ben Brinkel werd geboren in 1927 en was voorbestemd

Michel van der Plas (pseudoniem van Ben Brinkel), poserend in de St. Agneskerk aan de Beeklaan, 1985. Foto Cees Verkerk, collectie Haags Gemeentearchief

om net als zijn vader koopman te worden. Hij wilde echter naar het seminarie om zich als priester uit te laten zenden naar de missie. Zijn grote voorbeeld was de Vlaamse dichter en priester Guido Gezelle - maar uiteindelijk koos hij voor het wereldse leven. Meer dan veertig jaar werkte hij als journalist op de kunstredactie van Elseviers Weekblad. "Ben je belazerd, ben je bedonderd", of de krentenmikken die achter de rododendrons werden gemikt op Paleis Soestdijk: Michel van der Plas heeft veel bijgedragen aan de Nederlandse cabaretkunst. Hij overleed in 2013. Cabaretkenner Frank Verhallen schreef een prachtig naslagwerk over deze Haagse humorheld en zijn bloemrijke repertoire: *Van veel te veel een spaarzaam deel*.

Paul van Vliet

In de oorlog imiteerde hij als kind met groot succes Adolf Hitler - in de tram. Hij ontkwam daarbij, samen met zijn vader, te nauwer nood aan een paar Duitse soldaten. Paul van Vliet: humorist in hart en nieren. Geboren op 10 september 1935 als kind van twee kunstenaars. Tijdens zijn middelbare schooltijd op het Christelijk Gymnasium Sorghvliet zit de jonge Paul al in een cabaretgroepje.

Na zijn eindexamen neemt hij een baantje als leerling-journalist bij de Haagsche Courant en in militaire dienst maakt hij zijn debuut op de radio als cabaretier. Dat smaakt naar meer. Ondanks een rechtenstudie in Leiden besluit hij zijn geluk elders te beproeven: in het theater. Hij richt zijn eigen theatergroep op, Pepijn, en verwerft een loods in de Nieuwe Schoolstraat die hij ombouwt tot een vestzaktheater - dat tot op de dag van vandaag onder dezelfde naam bestaat. Vele grootheden uit het cabaret hebben er hun eerste schreden gezet. In de jaren zeventig groeit de Haagse conferencier en begenadigd liedschrijver uit tot een van 's lands bekendste en geliefdste persoonlijkheden. Van de 'platte' Haagse Benny

Paul van Vliet als 'Bram van de commune' in het programma

en Majoor Kees tot Baron Taets van Avezaethe - van Vliet bespeelt alle registers van de Haagse cultuur. In 2008 krijgt hij van een studievriendin uit Leiden - koningin Beatrix - de

Harrie Jekkers, 1985. Fotobureau 't Sticht, collectie Haags Gemeentearchief

Harrie Jekkers, 1981. Foto: Robert Scheers, collectie Haags Gemeentearchief

eremedaille voor Kunst en Wetenschap opgespeld. “Paul van Vliet weet zijn publiek niet alleen op een onnavolgbare manier te amuseren, maar tegelijkertijd ook aan het

denken te zetten.” Tegenwoordig doet Paul het rustiger aan. Hij zegt daarover: “Ik had het altijd druk, ik hoefde niet naar verjaardagen. ‘Paul moet spelen of iets moeilijks doen, laat hem

maar’. Daar ben ik ze dankbaar voor. Maar dat is niet meer zo. Nu moet ik er zijn.”

Harrie Jekkers

Geboren in de Schilderswijk en opgegroeid in Moerwijk is Harrie Jekkers misschien wel de meest Haagse humorist van allemaal. Hoewel een baan als leraar in het verschiet lag, spoorde zijn vader Harrie aan om teksten en liedjes te schrijven omdat hij zag dat zijn zoon daar veel gelukkiger van werd. Eind jaren zeventig richt hij met schoolvriend Koos Meinderts een bandje op: ‘t Klein Orkest. De band maakte een aantal steengoede albums met hits als *Laat mij maar alleen* en *Over de Muur*. Voor een andere vriend, de journalist Cees Grimbergen, schreef hij op een ochtend een liedje voor diens verjaardag. Diezelfde avond werd het lied gespeeld - en de rest is geschiedenis. *O, o, Den Haag* groeit uit tot het officiële - of moeten we inmiddels zeggen officiële? - volkslied van zijn geboortestad. Een paar jaar later valt de band uit elkaar en gaat Jekkers alleen verder met een theaterprogramma. Zijn kompaan Koos Meiderts groeide uit tot een zeer begenadigd schrijver en heeft inmiddels meer dan vijftig succesvolle romans op zijn naam staan. Ze blijven samen schrijven, onder andere voor het Kinderen Voor Kinderen project. Harrie Jekkers ontwikkelt zich tot een ongenadig goede verteller, wiens verhalen over zijn jeugd in vele shows groot succes oogsten vanwege de eenvoud, herkenbaarheid en Haagse humor. Al woont Harrie Jekkers al sinds 2001 op het Spaanse eiland Ibiza, hij blijft de ultieme Haagse volksheld.

Koot & Bie

Als een Top Tien van Haagse humoristen zou bestaan, stonden Kees van Kooten en Wim de Bie met stip op nummer 1. Geen twijfel mogelijk. Het duo nam in de jaren zestig een aanloop in hun carrière bij de VARA maar besloten begin jaren zeventig een eigen ‘Simplistisch Verbond’ op te richten en over te stappen naar de VPRO. Hier zouden zij tot het einde van hun bestaan als satirisch duo blijven, werkend aan

Andere Haagse humorvolle artiesten:

Bart Chabot (schrijver/dichter)	Fred Delfgauw (theatermaker)
Dolf Brouwers (acteur/zanger)	Rinus Ferdinandusse (schrijver/acteur)
Adriaan Bontebal (schrijver)	Howard Komproe (cabaretier)
Kees Actueel (moppentapper)	Dick Matena (striptekenaar)
Willy Alfredo (sneldichter)	Jaap Vegter (striptekenaar)
Johan Buziau (clown)	Felix Dupuis (moppentapper)
Frank Evenblij (presentator)	Pierre Wind (humor-kok)
Willem van der Vet (regisseur)	Helga Ruebsamen (schrijfster)
Tonny Eyk (componist/pianist)	Koos Speenhof (zanger/lied-schrijver)
Wieteke van Dort (actrice/zangeres)	Harry Touw (moppenmaker)
Georgina Verbaan (actrice)	Cees de Lange (cabaretier)
Diederik van Vleuten (cabaretier)	Annemarie Oster (comédienne)
Sugar Lee Hooper (zangeres/performer)	Helga Ruebsamen (schrijfster/activiste)
Chiem van Houweninge (scenario-schrijver/acteur)	Pierre Wind (kok)
Bram Vermeulen (componist/cabaretier)	Hans Vandenburg (muzikant, Gruppo Sportivo)
Marcel Verreck (cabaretier)	Max Velthuijs (tekenaar/schrijver)
Burt Rutteman (acteur)	Koos Meinderts (schrijver)
Stefan de Walle (acteur)	Sander van de Pavert (Lucky TV)
Trudy Labij (comédienne)	Karel de Rooij (Mini en Maxi)
Lou Bandy (zanger/conferencier)	Sjaak Bral (cabaretier/columnist)
Tijl Beckand (presentator)	

tv-programma’s vol actuele, bijtende humor en vele typetjes. *Keek op de week* en andere varianten worden een vaste waarde op de zondagavond. De invloed van Koot en Bie op de Nederlandse taal is groot. Woorden als regelneef, doemdenken en positivo danken wij aan hen. Naast tv-programma’s zijn er heerlijke liedjes, langspeelplaten, boeken en natuurlijk de befaamde Bescheurkalender. De kwaliteit van hun werk is ongeëvenaard hoog, decennialang, maar dit vergt zijn tol. In 1998 is de laatste uitzending van het duo te zien. In de jaren

erna wordt hun werk met groot succes herhaald. Officieel zijn zij nooit uit elkaar gegaan of gestopt. In hun hoedanigheid als ‘Jacobse en van Es’ gaven zij de stad twee Haagse Helden die immer zullen voortleven. Hun sketch als *de Klisjeemannetjes*, live vanuit de Houtrusthallen, is legendarisch. Koning Willem-Alexander heeft toegegeven dat hij een groot fan is, bezit al hun albums en kan er vrijelijk uit citeren. Al zal hij dat in het openbaar niet snel doen.

Sjaak Bral
bral@sjaakbral.nl

Kees van Kooten en Wim de Bie luisteren als Jacobse en Van Es de presentatie van het boek ‘Het gat in de hand van Nederland’ van Flip de Kam en Frans Nypels. Foto: Stokvis, collectie Haags Gemeentearchief

Hart voor Den Haag als grootste gepeild

Hart voor Den Haag / Groep de Mos is bij de eerste peiling van I&O-research als grootste partij gepeild: 9 tot 11 zetels

“Het vertrouwen is groot. We liggen op koers om opnieuw de grootste partij van de stad te worden”, aldus lijsttrekker Richard de Mos. “Maar we zijn er nog niet.” De Mos ziet in de peiling een prima uitgangspositie om het doel van 15 zetels te halen en weer te gaan besturen. “Om echt het verschil te maken en om te voorkomen dat er na 16 maart he-le-maal niets verandert, hebben we dat aantal zetels keihard nodig. Met een vuistdik verkiezingsprogramma en een geweldige kandidatenlijst zijn we er klaar voor.”

Oproep aan niet-stemmers: “Ga stemmen!”

In 2018 was het opkomstpercentage 48,3%. “Het gaat om u lieve mensen. Ga stemmen en zorg samen met ons voor die broodnodige verandering in onze stad”, aldus De Mos, die betaalbaar wonen in zijn verkiezingsprogramma op 1, 2 en 3 heeft gezet. Verder richt Hart voor Den Haag zich op het verbeteren van de veiligheid, het aanpakken van afvalhuffers, het openhouden van ziekenhuis Bronovo, het aanjagen van de werkgelegenheid en het bereikbaar houden van de stad, waar men ook de auto kan parkeren.

Bus vol goede ideeën

De Mos, die met zijn partij elke dag al in de wijken te vinden is, voert de campagne tot het maximum op. Afgelopen vrijdag was de ‘première’ van de groengele Hart voor Den Haag campagnebus. “Wijk voor wijk, straat voor straat en deur voor deur voeren we onvermoeibaar campagne met onze boodschap van hoop en optimisme om na 16 maart het verschil te maken. Voor- en met de inwoners van deze mooie stad”, zegt De Mos.

Zorgzame stad, weg met eenzaamheid

Hart voor Den Haag heeft de

Enthousiaste reacties voor lijsttrekker Richard de Mos op de Frederik Hendriklaan.

afgelopen jaren te vuur en te zwaard geknukt voor de belangen van onze ouderen en met succes. De eigen bijdrage voor de dagbesteding van ouderen werd afgeschaft en het bestrijden van ouderenmishandeling en ondervoeding staat hoog op de politieke agenda. “En over heel de stad zijn op ons initiatief lief-en-leed-straten uitgerold, waarmee eenzaamheid in wijken met veel ouderen wordt bestreden. En dat is hard nodig. Want niet alleen bij 65-plussers, maar ook onder steeds meer jongeren wordt in meer of mindere mate eenzaamheid ervaren”, zegt De Mos die in de

komende collegeperiode nog meer lief-en-leed-straten wil inrichten waar burens elkaar helpen en de onderlinge betrokkenheid wordt vergroot. “Ook onderzoeken we in welke wijken we nieuwe buurthuizen en bibliotheken kunnen openen als wapen tegen eenzaamheid.”

Meer bankjes en Haags Ouderenpanel

Een succesje van de afgelopen periode was de realisatie van meer bankjes in de stad. “Het zijn de kleine dingen die het doen. Ouderen kunnen dankzij onze inzet prettiger in de openbare ruimte vertoeven.

Dat speciale bankjesprogramma zetten we dan ook graag voort”, aldus De Mos. De grootste partij wil daarnaast dat ouderen veel meer betrokken worden bij het gemeentebestuur. “We hebben ruim 80.000 Hagenaars van 65 jaar en ouder. Dat is 15 procent van de totale bevolking, dat vraagt dus om een seniorvriendelijke stad. Dat lukt natuurlijk alleen maar als je senioren er ook bij betreft”, zegt De Mos die pleit voor een Haags Ouderenpanel. “Daar moeten tenminste 5.000 55-plussers aan deelnemen. Aan deze mensen worden dan alle beleidsvoornemens van de gemeente ter becommentariering voorgelegd om ze bij te schaven en te verbeteren waar nodig. Voor en door de stad”, besluit De Mos.

Meer weten? Kijk op www.hartvoordenhaag.nl

Steunt u Hart voor Den Haag? Hang de campagneposter van de achterpagina achter uw raam!

ROB
HOUWELING.NL
TRADITIONELE
OPENHAARDENBOUW
SINCE 1973

Showroom:
Frijdastraat 24
Rijswijk

Geopend vrijdag
koopavond 19-21 uur
en zaterdag 10-16 uur

Mail uw vraag/afspraak robhouweling.nl of bel 06 51 577 371

Bouw en renovatie • Rookkanalen en schoorstenen • Grote sortering antieke schouwen

wauw070.nl voor vakwerk in de bouw

Sneeuwbal Garage

SKODA SPECIALIST

WIJ VERZORGEN HET ONDERHOUD VAN ALLE MERKEN!

- APK
- Onderhoud en reparatie
- Onderhoud/reparatie airco
- Schadeherstel
- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's

SNEEUWBALSTRAAT 138A • DEN HAAG • 070-345 21 37
INFO@SNEEUWBAL.NL • WWW.SNEEUWBAL.NL

De Ontzorg Centrale

Voor ál uw klussen in en rondom huis en tuin

- Schilderwerk (binnen/buiten)
- Timmerwerk
- Elektra
- Sanitair
- Tuinonderhoud
- Ophangen van lampen en schilderijen
- Kleine klussen in en om het huis
- Onderhoudswerkzaamheden

Wij verzorgen graag uw buiten schilderwerk, maak hiervoor tijdig een afspraak met De Ontzorg Centrale.

Onze kernwaarden zijn:

- Hoge kwaliteit
- Exclusiviteit
- Maatwerk
- Nakomen van afspraken
- Betrouwbaarheid en respect

T: 0174 - 76 88 88
E: info@deontzorgcentrale.nl
W: www.deontzorgcentrale.nl

Sophie, vergeten in Den Haag, vereerd in Weimar

Princes Sophie van Oranje-Nassau (1824–1897) is niet zo algemeen bekend. Toch is zij voor Den Haag en Weimar (Duitsland) van grote maatschappelijke betekenis geweest. Zij maakte de aanleg van Duinoord en het Verversingskanaal mogelijk en in Duitsland is haar naam onlosmakelijk verbonden met het Goethe-Schiller Archiv; het toonaangevende literaire centrum van Duitsland dat vele literaire nalatenschappen herbergt. Wie was deze bijzondere prinses?

Sophie de koningsdochter

Prinses Sophie was de dochter van Koning Willem II en Koningin Anna Palowna, dochter van tsaar Paul I van Rusland. Zij groeide op in Den Haag (landgoed Zorgvliet) en op Soestdijk. Zij kreeg een klassieke opleiding die bij haar positie paste: lessen in Frans, Engels, Duits, Italiaans en Nederlands, maar ook wiskunde en muziek. Zelf heeft zij haar opvoeding ervaren als “veel geleerd wat niet mag, weinig wat wel mag”. Ze was leergierig, ambitieus maar ook ongeduldig. Dit uitte zich in haar vele latere activiteiten.

Als dochter van een koning en tsarendochter luisterde de keuze van de toekomstige echtgenoot nauw. Zij trouwde op achttienjarige leeftijd met Carel Alexander von Saksen-Weimar-Eisenach en ging in de hoofdstad Weimar wonen. Het vorstendom was onderdeel van het Duitse Rijk en had een hoge status. Het had in 1816 een liberale grondwet aangenomen en de hertogelijke familie steunde actief het wetenschappelijke en culturele leven. Terwijl Carel zich voorbereidde op zijn toekomstige taak als Groothertog, richtte Sophie zich op de opvoeding van hun vier kinderen maar ook op het stichten van diverse scholen, een weeshuis en een sanatorium.

Sophie als Groothertogin

In 1853 overleed de vader van Carel en verwierf deze de titel van Groothertog en Sophie die van Groothertogin. Aan hen de taak het werk van de familie voort te zetten. Dat was meer dan alleen staatszaken afhandelen. Eenmaal per week ontving het hof kunstenaars, wetenschappers en musici, om kennis te nemen van hun werk. Frans Liszt was in die tijd Hofkapelmeester en organiseerde vele concerten in de stad. Hij maakte van Weimar een

centrum voor eigentijdse muziek, waar jonge talenten als Wagner en Brahms regelmatig vertoefden. Een van de eerste initiatieven van Sophie was het oprichten van het Shakespeare Geselschaft. Zij was zeer gecharmeerd van de schrijver en maakte het financieel mogelijk een grote collectie met werken van Shakespeare op te bouwen. De kleinzoon van Goethe was zo onder de indruk van de kennis en literaire belangstelling van Sophie dat hij besloot het huis van zijn grootvader aan de staat Saksen-Weimar te schenken.

Vandaag de dag is het Goethe Haus een museum en nog geheel intact. Bijzonder is dat de sobere inrichting geheel ongewijzigd is gebleven, evenals zijn bibliotheek. De literaire erfenis ging naar de Groothertogin persoonlijk. Sophie besloot direct de verzameling onder te brengen in het Goethe Gesellschaft en opdracht te geven voor een uitgave van de Verzamelde werken. Deze imposante uitgave van 147 delen is gerust uniek te noemen en heeft in Duitsland dan ook de naam ‘Sophie Ausgabe’. Na de overdracht van de Goethe-erfenis volgde een tweede, namelijk die van de schrijver en dichter Friedrich Schiller. Ook die nalatenschap werd ondergebracht in een Gesellschaft. Beide collecties zijn nog tijdens haar leven ondergebracht in een speciaal gebouwde Goethe-Schiller Archiv dat is uitgegroeid tot het literaire centrum van Duitsland. Bijzonder is wel dat de twee grootste Duitse schrijvers tijdgenoot van elkaar waren en beiden ook in Weimar hebben geleefd. Geen wonder dat er voor hen gezamenlijk een monument op het Theaterplatz staat.

Sophie in Den Haag

Koning Willem II kocht tijdens zijn leven drie landgoederen

Groothertogin Sophie von Sachsen

langs de Scheveningseweg in Den Haag en vormde die tot een geheel: Rustenburg (nu Vredespaleis), Buitenrust (achter het Vredespaleis) en Zorgvliet (nu Catshuis). Sophie verbleef tijdens haar regelmatige bezoeken aan Den Haag graag op Buitenrust. Zij kwam niet alleen op familiebezoek maar ook om zaken te regelen en om literaire avonden en theatervoorstellingen bij te wonen. Tijdens een van de literaire avonden ontmoette zij Johan Wateler, een gefortuneerde bankier die ook gedichten schreef en vertaalde. Hij bleek zeer sociaal en maatschappelijk bewogen en zette zich in voor verbetering van het levenspeil van de arbeiders en kleine middenstanders. Hij steunde de organisatie van boekhoudcursussen, opende leesalen voor arbeiders en maakte goedkope boekuitgaven van klassiekers mogelijk. Zijn initiatief om een bank voor goedkope leningen aan arbeiders en winkeliers op te richten, werd door Sophie

warm ondersteund. Zij verleende haar naam aan de Oranje Nassau Hypotheek Bank. Deze bank bestaat nog steeds, maar wel na diverse fusies onder de naam ING Westland Utrechtbank. Sophie ondersteunde nog een initiatief en wel dat van Betsy Perk om een Vrouwenvereniging op te richten. Deze vereniging ‘Arbeid adelt’ later ‘Tesselschade –Arbeid adelt’ ging zich inzetten voor de verbetering van de economische positie van vrouwen door hen scholing aan te bieden. Sophie werd beschermvrouw van deze vereniging, hetgeen het werven van geld voor studiefondsen vergemakkelijkte. De vereniging bestaat nog steeds en is zeer actief.

Na het overlijden van koningin Anna Palowna erfde Sophie de landgoederen. Zij verkocht een groot deel van de grond van Zorgvliet aan een exploitatiemaatschappij ten behoeve van de bouw van woningen voor repatrianten uit Indië en de gegoede

Groothertog Van-Saksen-Weimar-Eisenach

burgerij. Dit nieuwe stadsdeel, Duinoord, kreeg een lange laan als slagader door de wijk, de Groothertoginnenlaan. Sophie stootte nog een groot deel van haar grond af, nu gratis aan de gemeente Den Haag. Dit om de aanleg van het Verversingskanaal mogelijk te maken. Het stilstaande water in de grachten van Den Haag vormde door de groei van het aantal inwoners in toenemende mate een gevaar voor de volksgezondheid. Bovendien stonk het geweldig in de zomer. Afvoer naar zee was de enige mogelijkheid tot verbetering. Het kanaal, aangelegd in 1885, bood in het begin weinig soelaas omdat afvoer alleen via schutsluizen geschiedde. Een stoomgemaal bracht uitkomst, waarna de kwaliteit van het water in de grachten zienderogen vooruitging. Sophie had bepaald dat de grond alleen gebruikt mocht worden voor de aanleg van een kanaal. Bij de bouw van de Duindorpdam zou een gedeelte van het kanaal gedempt worden, hetgeen in strijd met het legaat was. De erfgenamen van Sophie moest daarom om toestemming worden gevraagd. Dat geschiedde en na een akkoord uit Weimar kon de dam in 2005 feestelijk in aanwezigheid van Prins Michael van Saksen-Weimar-Eisenach in gebruik worden genomen. Een plaquette op de dam herinnert hieraan.

Tot slot

Prinses Sophie van Oranje-Nassau heeft in Duitsland grote bekendheid verworven door haar grote maatschappelijke betrokkenheid en steun aan het culturele leven. In Den Haag is zij weliswaar vereerd met een Groothertoginnelaan en een plaquette, maar haar grote verdienste voor de verbetering van het maatschappelijk welzijn, de woningbouw en de volksgezondheid is in de vergetelheid geraakt.

Ton van der Pijl
tonvanderpijl212@gmail.com

SterK

DUURZAAM & SOCIAAL

Opening upcycle store SterK

Opening nieuwe upcycle store: SterK - DUURZAAM & SOCIAAL

WANNEER GAAT DE WINKEL OPEN?

De winkel wordt geopend op donderdag 10 maart om 16 uur voor genodigden en zal op vrijdag 11 maart om 10 uur open gaan voor klanten.

WAT MAAKT DEZE WINKEL NU ZO UNIEK?

“De combinatie tussen een plek waar werkvaardigheden en talenten worden ontwikkeld en waar nieuwe duurzame producten van gerecyclede materialen worden verkocht, is uniek in Den Haag.”

WAT KUN JE HIER STRAKS KOPEN?

Geupcyclede houten meubels, hergebruikt textiel (bijvoorbeeld tassen, stoffen knuffels), geupcyclede enveloppen gemaakt van o.a. oude boeken en kunststof lampen van hergebruikt materiaal.

En ook... [heel veel zorgvuldig uitgezocht 2e hands merkkleding!](#)

Nog even geduld - wij kunnen ook niet wachten - tot de opening in maart.

En als je lekker wilt snuffelen, kom dan langs bij één van onze andere vestigingen. Kijk op www.schroeder.nl voor meer informatie.

Schroeder

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Cucina Soho

Donderdag 10 februari lopen we in de kou over een stamp- en stampvol Plein naar Cucina Soho, het nieuwe restaurant van de excentrieke topkok Ricardo van Ede, waar we gaan eten. We zijn natuurlijk reuze benieuwd, want Ricardo heeft een wel heel indrukwekkende carrière achter de rug. Google dat maar eens...

We worden vriendelijk en zonder poespas ontvangen in een strakke, eenvoudig maar sfeervol ingerichte zaak. Houten vloer, houten tafels, Thonet stoelen, kaalgebikte bakstenen muren met mooi ingelijste Giacometti posters.

De menukaart - één dubbelzijdig A4tje - is Italiaans en niet heel uitgebreid met 7 voorgerechten, 2 pasta's en 4 hoofdgerechten. De aparte wijnkaart - een hele stapel A4tjes - is daarentegen zeer uitgebreid. Op het eerste A4tje staan bijvoorbeeld al 22 (!) verschillende bubbles... We spreken af dat Ricardo voor ons speciaal voor deze recensie een proeverij maakt.

Hier worden we wel heel blij van
Er komen vier aparte kleine bordjes en schaaltes met de antipasti op tafel; runder-tartaar met biet en gorgonzola, zeebrasem met bloedsinaasappel en olijfjes, ingelegde ansjovisjes met geroosterde paprika en tot

slot lardo (spek) met geraspte walnoot. Fantastisch gekke combinaties, hoe verzin je het? Het is onwijs lekker! We kijken elkaar aan en zeggen tegen elkaar: "Hier worden we wel heel blij van!" We krijgen als primi beide pasta's van de kaart. Een spaghetti met superdun gesneden savooie-kool, wintertruffel en parmezaanse kaas. En een ravioli gevuld met eekhoortjes-

brood en afgemaakt met een zachte cacio e pepe (een sausje van pecorino en peper). Het is hoog op smaak, absoluut niet zwaar en alweer bijzonder lekker! We drinken er een Falanghina Taburno bij, een frisse en fruitige witte Italiaan. Voor de secondi heeft Ricardo voor ons de visstoot met venkel en tomaat en de varkenswang met risotto, truffel en merg. Beide stoofgerechten zijn precies goed gaar. De venkel en tomaat met vis is een uitstekende combinatie en we hebben zelden zulke voortreffelijke risotto gegeten. Een aparte Chianti Biskero - frisser en fruitiger dan je denkt - maakt het feestmaal helemaal af.

Eten moet een warm dekontje zijn...
We praten na met chef Ricardo. Hij legt zijn liefde voor de Italiaanse keuken uit; niet te ingewikkeld en te moeilijk doen en eten met een lekker hoog comfort gehalte op tafel zetten. Ook de Engelse keuken vindt Ricardo mooi met zijn rijke geschiedenis en

RICARDO VAN EDE

alweer dat hoge comfort gehalte. Eten moet een warm dekontje zijn, een tafel vol zetten en plezier hebben; daar gaat het om. Nou, plezier hebben we gehad en van het warme dekontje hebben we genoten. Cucina Soho is een echte aanrader, reserveer heel snel een tafel is ons advies!

Op een rijtje

Cucina Soho
Lange Houtstraat 3, Den Haag
070 3260328
info@cucinasoho.nl, www.cucinasoho.nl
di t/m za 12.00 - 23.00, zo 12.00 - 16.00

Antipasti	vanaf € 6
Primi	vanaf € 12
Secondi	vanaf € 20
Drankjes	normale prijzen

HAAGSE KWESTIES

Bouwen bij de bure

Ineens viel het woord ‘annexatie’. Het rolde uit de mond van Haagse VVD’ers die begin februari een blauw-wit plaatsnaambord plantten op Wassenaars grondgebied: ‘Den Haag – ANWB-gebouw, voormalig Wassenaar’.

Het was een ludieke campagne, zo vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen. Met een knipoog naar het debacle uit 1998, toen Den Haag tevergeefs poogde Leidschendam en Voorburg in te lijven. En eerlijk, het Haagse CDA-raadslid Cees Pluimgraaff pleitte al een half jaar eerder voor deze ‘grenscorrectie’. De reden is dat Wassenaar het aangekondigde vertrek van de ANWB naar Den Haag wil aangrijpen om 400 tot 425 woningen voor 700 à 800 bewoners op het terrein te bouwen. En daar voelen de bewoners van het omliggende Benoordenhout - waar de VVD steevast als grootste partij uit de bus komt - weinig voor. Ze eisen inspraak. Die ze overigens volgens de gemeente Wassenaar hebben gehad. Die schrijft daarover dat de meningen zover uiteenliepen, dat het ‘helaas niet

mogelijk is gebleken om tot een constructieve samenwerking te komen’ met de buurt. Een beetje bouwplan kost natuurlijk jaren tijd. De verhuizing van de ANWB naar de Juliana van Stolberglaan aan de andere kant van het Haagse Bos staat dan ook pas voor 2025 op de rol. Maar toch prikkelt de plannenmakerij me. Helemaal omdat het ANWB-terrein grenst aan landgoed Clingendael, Haags bezit op Wassenaars grondgebied. En omdat er aan de andere kant van Clingendael, waar renbaan Duindigt ligt, ook bouwplannen zijn.

Eekhoornbrug
Het toeval wil dat nét bekend is geworden dat de eekhoorns uit het Haagse Bos einde-lijk de brug naar Clingendael hebben ontdekt, die in 2012 speciaal voor hen is aangelegd. Als voorlichter

zie ik rondom het lommerrijke landgoed hoge gebouwen verrijzen. Flats van 47 meter hoog op het ANWB-terrein, dat is 5 meter hoger dan het imposante internationale straffhof even verderop. En aan de andere kant, rond de renbaan, moeten een nieuw hoofdbouw, een congrescentrum, een hotel met 150 tot 200 kamers, een restaurant, een twintigtal woningen en modieuze ‘short-stayfaciliteiten’ voorkomen dat ‘Duindigt als hippisch hart verloren gaat’, aldus de initiatiefnemer. De bouwplannen gaan overigens ten koste van de stallen rondom de renbaan, waar nu tientallen paarden staan. Waar moeten die heen? Maar dit terzijde.

In de plannen voor Duindigt komt ik 15 meter als maximale bouwhoogte tegen, plus de verzekering dat de gebouwen verborgen zullen zijn in het bos. Toch moet ik onwillekeurig aan het met wolkenkrabbers omzoomde Central Park in New York denken. Alleen is dat zeker twee keer langer dan Clingendael.

Grenscorrectie
De Wassenaarse gemeenteraad heeft hoe dan ook vorig jaar ingestemd met de herontwikkeling van het ANWB-terrein en tevens met de plannenmakerij voor renbaan Duindigt – al is dit laatste in de woorden van de Wassenaarse VVD-fractievoorzitter ‘nog geen gelopen race’.

In de Haagse gemeenteraad diende de CDA-fractie begin februari nog een motie in om “zo snel mogelijk maximale druk uit te oefenen op de gemeente Wassenaar om te komen tot een grenscorrectie”. Maar die motie werd, ondanks steun van de VVD-fractie, verworpen.

Idee voor een Haagse kwestie?
Mail naar Milja de Zwart: haagsekwesties@dehaagsetijden.nl

Bakfietsen en ventwagens;

Door de pandemie is het de laatste tijd weer een komen en gaan van bezorgers aan de deur met pakjes, pizza's, warme maaltijden en vooral levensmiddelen. Wie heeft er niet een keer zo'n hoog op de poten staand bezorgwagentje van Picnic gezien en zich de vraag gesteld: wanneer valt dat ding een keer om in een bocht? Kwestie van goed laden, volgens de bestuurders. Overigens zijn deze vervoermiddelen geruisloos omdat ze elektrisch zijn, dus minder vervuilend.

In mijn jeugd in Den Haag, die zich in de jaren zestig afspeelde, was het een komen en gaan van leveranciers aan de deur, onder andere in mijn woonwijk Morgenstond. Omdat de meeste voertuigen in die tijd nog waren voorzien van een tweetakmotor was het geluid en de geur van mengsmering manifest aanwezig en had nog niemand het over het milieu. De meeste benzinepompen hadden dan ook een aparte pomp voor mengsmering met fantasienamen als Caltex Boron, Orion of Shellina Premix.

Toen wij in 1956 onze maisonnette aan de Meppelweg betrokken, meldden de leveranciers zich al snel. De eerste jaren waren dat vooral bakfietsen. In Den Haag vestigde zich aan de Stille Veerkade het bedrijf P. van der Lely die zich specialiseerde in bakfietsen, invalidevoertuigen en motorcarriers, ook wel brombakfietsen genaamd, en meestal uitgevoerd met een Sachsmotor op tweetakt. In 1979 staakte het bedrijf de productie. De fabrikant heeft de onderneming toen overgenomen vanwege de goede naam die het bedrijf in de jaren had opgebouwd en ging zich in Rijswijk toeleggen op invalidevoertuigen, die destijds door het GAK werden verstrekt. Dit is nu een taak van de gemeente.

Wat kwam er zoal aan de deur? Allereerst was dat bakker Hus, de grootste en meest bekende bakker van Den Haag. Elk zichzelf respecterend winkelcentrum herbergde wel een filiaal van HUS en vanuit de broodfabriek aan de Jacob Catsstraat rukten dagelijks in alle vroegte

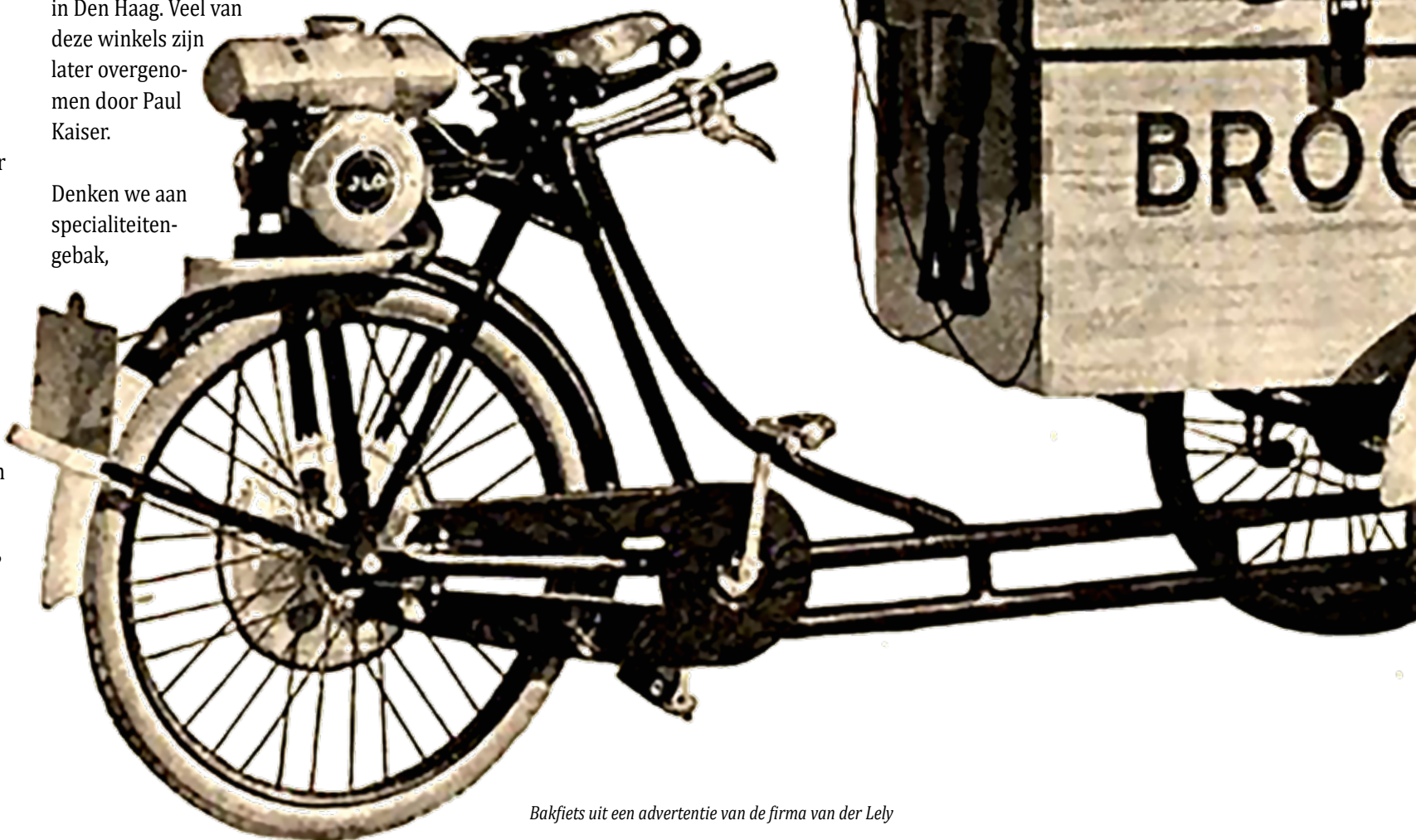
Advertentie van de firma van der Lely

de straatventers uit met hun bakfietsen vol vers brood, krentenbollen, koekjes en gebak naar de diverse wijken in Den Haag en omstreken. Hetzelfde deed Steenbeek in de Boerenstraat, waar in de vroege ochtend hetzelfde straatbeeld kon worden aanschouwd. Kleinere leveranciers in die tijd waren onder andere Binnerts en Ten Hoopen. Maar ook Lensvelt Nicola N.V. met een fabriek in de Elandstraat was een belangrijke speler en had vele filialen in Den Haag. Veel van deze winkels zijn later overgenomen door Paul Kaiser.

Denken we aan specialiteiten-gebak,

dan moeten we de naam van Maison Kelder noemen. Hun hazelnoot-crèmetaart is voor elke Hagenaar een bekend fenomeen en werd ook aan huis bezorgd in speciale motorbakfietsen. Overigens werd gebak de eerste jaren in houten dozen geleverd, die later weer werden opgehaald. De kartonnen verpakking dateert weer van later.

Het venten van brood was, zeker in de wintermaanden

Bakfiets uit een advertentie van de firma van der Lely

Melkboer Boone heeft nog een ouderwetse ventwagen met afdakje waardoor regen en wind vrij spel hebben tijdens de rit

zwaar werk en er werden lange dagen gemaakt. Tijdens sneeuwval moesten de eenvoudige venters vaak geholpen worden om hun sleperskar door de mulle sneeuw te duwen, waarbij menig krentenbol of Casinobrood in de sneeuw belandde.

De kooplui waren dan ook verguld met de komst

van de Spijkstaal ventwagens, meestal voorzien van een benzinemotor en een afdakje met zitplaats om het voertuig te verplaatsen. Bovendien op het dak een imperiaal, wat zeker voor de melkboeren een uitkomst was.

De melkventers van onder andere Van Grieken, Melkunie en Menken gingen de eerste jaren nog rond met melkbussen met een kraantje. De opkomst van de glazen melkflessen betekende echter een toename van het gewicht, waardoor de

voorlopers van...

Spijkstaal motorwagens met gejuich werden ontvangen.

Zowel de vele melkboeren die in Den Haag een vaste wijk hadden als de bakkers hadden een vaste schare aan 'hulpjes', bestaande uit schoolkinderen die na schooltijd of in de vakanties wat bijverdienden met het helpen van de venters. Daar was niet veel mee te verdienen want de beloning bestond meestal uit een paar krentenbollen of een zak 'kruim', die werd samengesteld uit gebroken of resten van koekjes, aan het eind van de dag bijeengeveegd en ingepakt. Zelf was ik de trouwe rechterhand van melkboer Kees. Als beloning mocht ik de ventwagen naar het pakhuis aan het Zicht rijden (met Kees naast me op de bok) waar de wagen werd volgeladen voor de volgende werkdag. Met de Simca van Bosman werden dan nog wat nabestellingen gedaan, waarbij de klant altijd op de bovenste etage woonde natuurlijk. Ook ik werd in natura betaald met een pakje roomboter, een fles hopjesvla of een paar speldjes die destijds bij de meeste levensmiddelen werden verstrekt. Mijn

verzameling is daardoor aardig compleet. Overigens verbaas ik mij er nog steeds over dat in die tijd de ventwagens niet afsluitbaar waren, maar er nauwelijks iets gestolen werd. Veel bewoners waren overdag niet thuis en zetten een lege melkfles op de stoep met een briefje erin met de bestelling. Die werd dan op de stoep voor het huis gezet en soms hing er een touwtje uit de brievenbus en zetten we de bestelling in de gang. Kees schreef alles op en zaterdags werd dan de hele week afgerekend. Het is veertig jaar geleden, maar lijkt nu of het een andere wereld was.

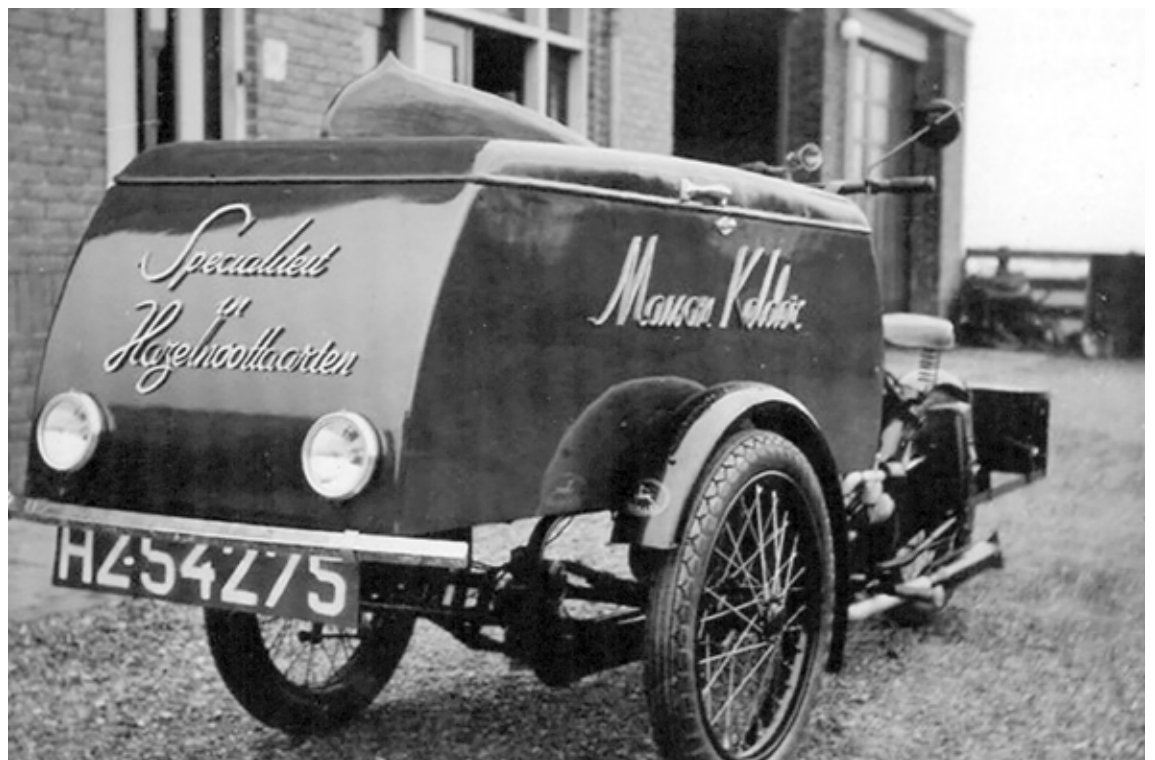
Naast de bakkers en melkventers hadden we uiteraard meer huis-aan-huisbezorgers. Zo kwam Waayer de kaasboer aan de deur. En Han Smit, de groenteman met zijn omgebouwde verhuiswagen. Trouwe lezers weten het allemaal, want daar heb ik in het verleden al uitgebreid over geschreven. Het is allemaal geschiedenis. Zelfs de modernere SRV-wagen is tegenwoordig een bezienswaardigheid op straat. Bij ons in Zoetermeer rijdt er nog één rond! En verder moeten we het doen

met de elektrische bezorgwagens, de blauwe auto's van Appie en de talloze scooters en snelle fietsen die alles thuisbezorgen. Sommigen zelfs binnen tien minuten! Ach, daar kon die oude Spijkstaal of Van der Lely toch nooit tegen op...

Ruurd Berendes
r.berendes@ziggo.nl

Melkboer Bosman toont zijn voertuig in 1988 op de Meppelweg. Aan het versleten logo op zijn eenvoudige winkelwagen is te zien dat deze destijds door van Grieken is geleverd.

Motorbakfiets Maison Kelder

Melkboer Witt uit de Perenstraat heeft een Spijkstaal met gesloten cabine waardoor de elementen hem bespaard blijven tijdens de rit

De bakfiets van bakker Nauta is vastgelopen in de sneeuw

Programmagids Omroep West

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

Radio West maandag t/m vrijdag (kijk voor de gids online)

HAPPY 70S

Alle programma's op Radio West staan tot vrijdagavond 25 februari helemaal in het teken van de jaren zeventig, met alleen muziek uit die tijd. Ook halen we herinneringen op en kijken we terug op het nieuws. Op vrijdag 25 februari hoor je tussen 12.00-19.00 uur de Happy Seventies Top 70.

Radio West zaterdag

09.00 uur **UIT!** Rogier van der Zanden geeft je uitgaanstips.

12.00 uur **Broodje Bral** Sjaak Bral neemt de actualiteit met je door.

14.00 uur **Zuid-Holland Sport** Met alle topamateur voetbalwedstrijden die in Zuid-Holland worden gespeeld.

18.00 uur **Muziek voor Volwassenen** Johan Derksen draait blues, country en americana (tot 21.00 uur, dan non-stop muziek).

89.3 Radio West zondag

07.00 uur **Klassiek op West** (herhaling om 21.00 uur) Aad de Been draait bekende en onbekende klassieke- en wereldmuziek.

09.00 uur **UIT!**

10.00 uur **Muziek van alle Tijden** (herhaling om 17.00 uur) Pieter Kuipers draait muziek op verzoek.

12.00 uur **Adres Onbekend** Zoektochten naar uit het oog verloren bekenden, met Ron Kas.

14.00 uur **Vroeger werd Later** Ron Davids haalt met luisteraars herinneringen op. (tot 17.00 uur, daarna non-stop muziek).

19.00 uur **Muziek voor Volwassenen** Met Johan Derksen (tot 21.00 uur).

TV West maandag t/m vrijdag

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalingen)

ma: The Mall Serie over de bouw van het winkelcentrum in Leidschendam.

di: Team West Opsporingsprogramma met Kirsten van Dissel.

Zeegezichten Reeks mini-documentaires over de invloed van de zee op kunst in Den Haag.

wo: Eruit op de Buis Met op 23/2 een kijkje bij de Mesdagcollectie in Den Haag en op 2 maart bij het Archeon in Alphen aan den Rijn.

do: Zo doen wij dat, Op 24/2 kijken we hoe een Haags Hopje wordt gemaakt en op 3/3 zien we hoe een koe zwanger wordt gemaakt.

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur **TV West Nieuws**

17.45 uur **Weer** Het weerbericht met Huub Mizze en Laura van der Blij.

TV West zaterdag

07.30 uur **TV West Weekoverzicht**

17.00 uur **Westdoc** Met op 26/2 **De Jongensdroom**- Theo Jansen over de kunstenaar en zijn strandbeesten en op 5/3 **Mijn wijk is rijk; Moerwijk door de ogen van haar bewoners**.

TV West zondag

09.00 uur **Hoop & Leven** De universele kerk van Gods Rijk.

10.00 uur **Residentie Orkest Concert** Mahler 4 (herhaling om 11.00 uur)

17.00 uur **Westdoc** (herhaling zaterdag)

20.00 uur **TV West Sport** met een overzicht van de gespeelde wedstrijden in het topamateurvoetbal in de regio.

Alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden op Omroepwest.nl of in de gratis Omroep West app.

“Ik wil hier niet meer weg”

Mevrouw Thelma Tadema woont al bijna 17 jaar in Oeverrand II, en al de tijd met veel plezier. “Ik was destijds vrijwilliger bij zorgcentrum Carel van den Oever en ik mocht hier komen wonen. Het bevalt heel goed en ik wil hier niet meer weg.”

“Het is een mooi en ruim appartement. Een royale keuken waar ik lekker mijn eigen eten kan maken. Ik kook graag en zolang ik dat zelf kan, blijf ik dat doen. Ik heb een ruime slaapkamer van 15 vierkante meter.

Vanaf de derde etage waar ik woon heb ik een prachtig uitzicht. Ik kijk uit op de Wolweversgaarde en de andere kant rich-

ting de Lozerlaan en de moskee. Straks zitten de bomen weer vol in het blad, dat is ook mooi.

Een vriendin van mij woont op de eerste etage. We drinken samen koffie en wandelen vaak. Op dinsdag gaan we naar de markt op de Leyweg, soms wandelen we heen en nemen we de taxibus terug. Ik heb een nieuwe heup en knie gekregen. Dan is het fijn dat er verzorging in de buurt is. Nu doe ik alles weer helemaal zelfstandig. Ik heb alleen één keer in de week huishoudelijke hulp.

Tijdens de coronapandemie was er niet zoveel te doen in het complex, maar nu beginnen de activiteiten gelukkig weer. Er is vaak muziek. Daar houd ik van. Vooral muziek uit de jaren 60.”

WoonZorgcentra Haaglanden

Kijk ook op onze website voor onze andere seniorenwoningen.

OP ZOEK NAAR EEN UNIEKE GARANTWONING IN DE GROENE WIJK ESCAMP?

In de groene wijk Escamp verhuurt WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) sociale aanleunwoningen voor 67-plussers aan de Zwaardvegers- en Steenhoudersgaarde.

WAT BIEDEN WIJ?

De woningen worden verhuurd aan eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 24.075 of aan tweepersoonshuishoudens met een inkomen tot € 32.675 (prijspeil 2022). De kale huurprijzen liggen tussen de € 500 en € 550 per maand.

WZH kan de complete dienstverlening aan senioren leveren, van de verhuur tot en met de zorgverlening. Kijk ook op onze website voor onze andere seniorenwoningen.

BENT U NIEUWSGIERIG GEWORDEN EN WILT U MEER INFORMATIE?

Bel met de Klantenservice van WZH via 070 - 756 16 00 of neem een kijkje op onze website:

www.wzh.nl/garantwoning-huren

WoonZorgcentra Haaglanden

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Bij twijfel hard zingen

Francis van Broekhuizen is een van de bekendste operazangeressen van Nederland. Zang heeft in haar persoonlijke leven een heel belangrijke rol gespeeld, en ze is een vurig pleitbezorger van de schoonheid en de heilzame werking van klassieke muziek. Francis beschikt over enorme kennis van de muziekgeschiedenis en vertelt daar graag over op de haar kenmerkende directe, droogkomische toon. Vanuit die bevoegenheid komt Francis nu met haar eigen theaterrecital onder de veelzeggende titel *Bij twijfel hard zingen*. De voorstelling is concert, theatercollege en cabaretvoorstelling ineen. Francis neemt haar publiek mee op reis, zingt haar favoriete aria's en liederen, vertelt waarom die muziek haar zo raakt, en welke die in haar persoonlijke leven speelt. Ze stamt uit een familie waarin men zich al generaties lang met muziek bezighoudt. Zelf merkte Francis dat er in moeilijke bepalende fases in haar leven maar één ding op zat, gehoor geven aan haar levensmotto: bij twijfel, hard zingen.

Wanneer & waar: do 3 mrt, 20.15u, Nieuwe Kerk, Spui 175
Meer info via www.amare.nl

Onze adembenemende autonomie

Hoe kan het zijn dat in een van de meest welvarende landen vier op de tien mensen het volgende aangeven: "We zijn gelukkiger, maar lijden meer dan ooit". Die paradox houdt Damiaan Denys (filosoof en psychiater) bezig. In 2021 verscheen daarover het boek *Het tekort van het teveel* en binnenkort komt het boek uit met de veelzeggende titel *Onze adembenemende autonomie*. Want hoe leefbaar is het verlangen naar zelfbeschikking dat de laatste decennia de basis vormt van beleid en denken over samenleven? Is er een verband tussen dat streven naar autonomie en het feit dat we statistisch gelukkiger zijn maar ondertussen meer lijden dan ooit...? Wordt het geen tijd om anders te gaan denken over autonomie, lijden en het niet-controleerbare? Op 24 februari organiseert DEZINNEN hierover een lezing, geleid door Damiaan Denys.

Wanneer & waar: do 24 feb, 14.00u, Christus Triumfatorkerk, Laan van Nieuw Oost Indie 143
Meer info via www.dezinnen.nl

Krokus Kabaal Jeugdfestival

De acht cultuurankers van Den Haag organiseren in de voorjaarsvakantie voor de zevende keer op een rij het theater- en kunstfestival Krokus Kabaal, voor kinderen tussen 0-12 jaar. Dit jaar is het thema 'Laat je horen!', waarbij kinderen worden aangemoedigd om hun creativiteit, meningen en gevoelens te uiten op een positieve manier. Kinderen kunnen zich uitleven bij diverse workshops en voorstellingen. Met meer dan 90+ activiteiten is er altijd wat te doen in elke wijk: Van een *Rabarber theater-workshop* (6+) bij Theater Dakota, een workshop *Vloggen* bij theater De Vaillant tot *Creatief Schrijven* (8-12+) bij Muzee Scheveningen. Bij De Nieuwe Regentes kun je film kijken of breakdancen, en Laaktheater's voorstelling *Superslow* is een ode is aan het 'uit je comfort zone breken'. De twee bibliotheek-cultuurankers bieden activiteiten aan op vier locaties: *Het Kleurfeest* (2+), improvisatietheater en de workshop *Mixed Media* (8-12 jaar) staan op het programma.

Wanneer & waar: za 26 februari t/m vr 4 maart, diverse locaties
Meer info via www.krokuskabaal.nl

The Hague Highlights

Licht uit, spot aan! Na groot succes van de afgelopen jaren zet The Hague Highlights ook in 2022 vier bijzondere plekken - hartje centrum Den Haag - in het volle licht. Tussen 18.00 tot 23.00 uur ben je van woensdag 23 tot en met zaterdag 27 februari van harte welkom om met vrienden, collega's of familie de lichtkunstwerken te bekijken. Waarom heet de Kneuterdijk eigenlijk de Kneuterdijk? Wat heeft het Mauritshuis met bloemen? En wanneer was de op één na laatste politieke moord? De lichtkunstwerken van The Hague Highlights zijn allemaal anders, maar vertellen

ieder op hun manier hét verhaal van die plek. Wandel in 45 minuten langs bijzondere highlights van Den Haag en bewonder de speciale lichtkunstwerken.

Wanneer & waar: woe 23 t/m za 27 feb, centrum Den Haag
Meer info via www.thehaguehighlights.nl

My Darling Clementine

Het Britse duo My Darling Clementine bestaat uit zangeres Lou Dagleish en haar mannelijke wederhelft Michael Weston King. Twee muzikanten die eigenlijk door Elvis Costello bij elkaar kwamen, verliefd werden en trouwden. Michael werkte met onder andere Nick Cave, Steve Earle en John Cale en Lou met onder andere Elvis Costello en Bryan Ferry. My Darling Clementine maakt muziek in de gouden traditie van de countrymuziek. Het duo verstaat de kunst om vol overgave, in prachtige harmonie, te zingen over de misère in mensenlevens. Dat is ook wat het countrygenre prachtig en ontroerend maakt. Ze herinneren aan de glorie dagen van de country duo's. Denk dan aan Johnny Cash en June Carter, Porter Wagoner en Dolly Parton, aan Gram Parsons en Emmylou Harris en natuurlijk aan George Jones en Tammy Wynette. De sfeer die zij jaren geleden wisten te creëren, is de sfeer die My Darling Clementine ook weet te creëren tijdens hun optredens.

Wanneer & waar: vr 4 mrt, 20.15u, Theater in de steeg, Westeinde 165a
Meer info via www.theaterindesteeg.nl

De Orde van de Olifant

Een nieuwe parel aan de ketting van historische toneelstukken van het Stichting Historisch-Theater. *De Orde van de Olifant* brengt leven en denken van een van de opmerkelijkste zeventiende-eeuwers naar de eenentwintigste eeuw, waarin hij een bron voor tweespalt is. Was de bemoeienis van Johan Maurits van Nassau-Siegen met de slavernij een voetnoot in het leven van een bekwaam legerleider en talentvol bestuurder? Of was hij een uitbuiters en slavenjager? *De Orde van de Olifant*: het opmerkelijke leven van Johan Maurits van Nassau-Siegen, de man die het Mauritshuis liet bouwen, geen avontuur uit de weg ging en nog altijd kritisch wordt besproken. De toneeltekst is gebaseerd op het verhaal *Johan Maurits de Braziliaan*, van het boek *Statige dames en heren*. 56 stemmen uit onze Republiek.

Wanneer & waar: 5, 6, 12 & 13 mrt, Zeelandtheater, Trompstraat 342
Meer info via www.historisch-theater.nl

De winter van 1941

Mijn lieve oma zaliger. Vol mooie verhalen, met name over vroeger. Zo vertelde ze mij over de grootste sneeuwstorm die zij ooit in haar leven had meegemaakt. Het was in de Tweede Wereldoorlog. De winter van januari 1941. Mijn oma was eenentwintig jaar oud en vier maanden zwanger van mijn vader toen een dik pak sneeuw Den Haag bedekte.

In de Koninginnestraat, Schilderswijk, was het wit tot aan de vensterbank. Bij het openen van de deur viel het sneeuw tot halverwege de gang in. Oma en opa zouden dat weekend gaan verhuizen naar de Jan Steenstraat, een paar blokken verderop. De bakfiets die voor de deur stond was nog nauwelijks zichtbaar. Met man en macht werd er in de straat een pad gemaakt zodat bewoners naar de buurtwinkels konden voor eten, drinken en kolen. Voor veel gezinnen essentieel. Zo ook voor mijn zwangere oma die de zorg had voor mijn oom van zes maanden oud. De verhuizing naar een grotere woning werd met een week uitgesteld toen de wegen door de dooi beter begaanbaar werden.

Mijn oma's herinnering deed mij belanden in

het krantenarchief. Al blade-rend zag ik de vele berichten over de sneeuwstorm van zondag 19 januari 1941. Volgens deskundigen, die in verschillende kranten aan het woord kwamen, was er in Den Haag niet eerder zoveel sneeuw in één nacht gevallen. De stad was volledig bedekt door een witte wollen deken. De gemiddelde dikte bedroeg veertig centimeter maar was op vele plaatsen tot een meter aangegroeid. Met name op open plaatsen waar vlokken en wind vrij spel hadden gehad. De sneeuwstorm was zo krachtig geweest dat verschillende kleine straten zo goed als dicht waren gesneeuwd. Op tal van plaatsen was er geen doorkomen aan. Veel straten en pleinen waren onbereikbaar geworden. Den Haag kwam stil te liggen. Om de

boel open en op gang te krijgen kwam de gemeente met een verordening. Alle bewoners werden verplicht om voor hun woning een pad vrij te maken van ongeveer een meter breedte. Met de toevoeging dat de sneeuw alleen op de rand van het trottoir en niet op de rijweg mocht worden neergelegd. De gemeentelijke reinigingsdienst ging met tweehonderd man personeel, verdeeld over twaalf sneeuwploegen en eenentwintig pekelwagens, naar de binnenstad om de hoofdadars en de verschillende bruggen sneeuwvrij te maken. De bedekte tramlijnen werden schoongeveegd door dertien pekelwagens van de Haagse Tram Maatschappij.

De glibberige sneeuwmasa zorgde in combinatie met de duisternis voor veel problemen op straat. Een 55-jarige man gleed uit en belandde in het water van de Trekweg. Door een handreiking werd hij op het droge getrokken en vervolgens door de motorpolitie naar zijn woning vervoerd. Hetzelfde gebeurde op het Groenewegje, toen een zeventigjarige mevrouw na een glijpartij in het water terechtkwam. Zij werd via politiebureau Rijswijkseweg naar huis gebracht. Op de Stationsweg gleed een

Oranjestraat in de winter, gezien naar het Rijswijkseplein. Foto: H.A.W. Douwes, collectie Haags Gemeentearchief

tachtigjarige man uit en viel op straat. Een passerende HTM-bus kon niet meer uitwijken en reed hem aan. Met een motorziespan werd het slachtoffer naar het Zuidwal-ziekenhuis vervoerd. Op de Kerkhoflaan ging een 28-jarige juffrouw onderuit. Met een wond aan het achterhoofd werd ze door de geneeskundige dienst naar haar woning gebracht. Een vijftienjarig meisje die een dappere poging deed om met haar fiets de sneeuw te trotseren slipte weg op de Thomsonlaan. De val was dusdanig hard dat ze naar het Rode Kruis-ziekenhuis werd vervoerd. Op de Laan van Nieuw Oost-Indië viel een veertienjarige jongen van een besneeuwde vrachtauto en werd met een hersenschudding opgenomen. Een vijftienjarige Amsterdammer belandde op het politiebureau aan de Duinstraat. Hij was die morgen met de fiets uit de hoofdstad vertrokken om in de wijde wereld op avontuur te gaan. Ondanks de onbegaanbare wegen had hij het tot Den Haag gebracht. Moe, verkleumd, hongerig en ten einde raad werd hij op straat aangetroffen en naar het bureau gebracht, waar agenten

zich over hem ontfermden. Na een warme nachtrust werd hij de volgende dag op de trein gezet naar zijn huis.

Naast alle ongemakken werd er in Den Haag ook volop genoten. Overal in de stad verschenen de mooiste sneeuwpoppen. Vaak met enig beeldhouwkundig talent door jonge sneeuwpopkunstenaars gemaakt. Op tal van plaatsen vonden ware veldslagen plaats tussen sneeuwbal bekogelde kinderen. Er werd volop gebruikgemaakt van de slee en in de duinen werd er zelfs geskied. Tal van Hagenaars trokken naar de bossen en parken om daar het witte pracht en praal te bewonderen. Totdat regenwolken over Den Haag trokken en het gedaan was met de sneeuw. De dooi trad in. Grote plassen water zorgden voor veel overlast, maar de wegen werden wel beter begaanbaar. De uitgestelde verhuizing van mijn grootouders kon plaatsvinden. Met een volgeladen bakfiets naar de Jan Steenstraat, waar op nummer 33 mijn vader geboren werd.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Van Limburg Stirumstraat, in de winter van 1941-1942. Foto: H.A.W. Douwes, collectie Haags Gemeentearchief

De mooiste kasten op maat gemaakt

#WijHelpen

20 JAAR GARANTIE

Bezoek onze showroom

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885 is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

Puzzelpagina

1 SUDOKU

2				6			4
			2	3	1	7	
							6
	8			2			
4				5		9	7
		1			5	4	
	3						
6			7	1			5
7	2	4					

Puzzel & Win!

In elke editie van De Haagse Tijden kunt u verschillende puzzels maken.

U kunt de oplossing tot 3 maart 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl.

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!

Oplossingen vorige editie:
Sudoku: 5
Kruiswoordpuzzel: Liefdesbrief
Woordzoeker: Ruimtevlucht

Win 10 onderzetters gemaakt van echte vinylplaten

Deze onderzetters zijn gemaakt van authentieke LP's waardoor er minder afval is voor het milieu. t.w.v. € 14,99.

Wij geven maar liefst drie van deze sets weg!

Verkrijgbaar bij de Fifties Store www.fiftiesstore.nl

Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

2 ZWEEDSE PUZZEL

meisje		Griekse letter		op de wijze van		vrouw v. Abraham		op-splitsen	
hemel-ruim		jaar-telling						bezoek	
1						wees gegroet			
						houding			
boeren-grond				maand					
markt-tent				graan-soort					
					woestijn-bron				7
					voel-spriet				
volstrekt		boekvorm	lokspijs			voor-zetsel			
			deel v.e. piano			inwendig orgaan			
									strik
schak-stuk	wind-richting	2				mager			4
	schone jongeling					ontwerp (Engels)			
					pl. in Gelderland			deel v.e. trap	
aanwij-zend vnv.					bontsoort				
larie					priem				
		5						deel v.d. week	3
									opstootje
vervoer-middel			aan-voerder						
		en andere	telegraaf restant						
					echt-geenoot	6			
plaag-geest					dierlijk wapen				

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Wij feliciteren de winnaars van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store. Het houten Baseball wandbord gaat naar:
R. Mangon te Den Haag
Cor de Ree te 's-Gravenzande

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

3 KRUISWOORDPUZZEL

	1		2	3		4	5		6	
7			8						9	10
11	12		13			14			15	
16						17				
						18				
20						21				22
23									24	
25			26	27		28	29			
			30			31				
32						33				34
35			36						37	
38	39		40			41			42	
						43				
						44				

Horizontaal:

- slagwerk; 4 bek
- tot en met
- afzetgebied
- uitroep van pijn
- noordwest
- pl. in Zwitserland
- hoogfrequent
- kieselsteen
- land in Azië
- tegenover
- vogelproduct
- zeegod; 21 vechtsport
- buiten dienst
- voegwoord
- familieid
- kleur; 30 zangnoot
- ondernemingsraad
- harde klap
- Europese hoofdstad
- en dergelijke
- controle
- kosten koper
- gedaan en laten
- welriekende stof
- informatie-technologie
- deel v.h. hoofd
- brompot.

Verticaal:

- lengtemaat
- bijbelse stad
- stierenvechter
- inlegwerk
- United Nations
- bergplaats
- gereedschap
- Europese voetbalbond
- onmens
- tegen
- verbond
- lastig
- kloosteroverste
- gewicht
- handigheid
- afdeling
- gepofte mais
- rijstdrank
- bakmengsel
- kaartspel
- lumen
- met name
- Europese Unie
- ego.

2	10	30	12	19	8	21
---	----	----	----	----	---	----

UTS VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

Naast onze 5 soorten saté nu ook
SATÉ KAMBING

Binnenkort op zondag:
DINNERSHOW MET LIVE MUZIEK!

Voor meer informatie volg ons op Facebook; Ray's Saté Den Haag

We draaien weer op volle kracht!

WWW.RAYSSATE.NL
of bel 070 - 7200871

Deze stad *verdient* **beter**

LIJST
1

Hart voor Den Haag
 Groep de Mos